

Valtion ja Turun kaupunkiseudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2016–2019, loppuraportti

29.10.2020

Sisältö

1. Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2016–2019
2. Sopimuksen vaikuttavuus
  - Yleiset tavoitteet
  - Maankäyttö
  - Asuminen
  - Liikenne
3. Toimenpiteiden toteutumisen arviointi
4. Liite: Toimenpiteiden toteutumisen kuvaukset
  - Elinvoimainen seutu
  - Vahvat yhdyskunnat
  - Sujuva arki

1. Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2016–2019

Sopimus pähkinänkuoressa (1/2)

Valtion ja Turun kaupunkiseudun kuntien välinen MAL-sopimus vuosille 2016–2019 sisältää yhteensä 37 toimenpidettä. Turun seudulla sopimuksen tavoitteena oli, että sopimusmenettelyn avulla:

- Vahvistetaan Rakennemallin 2035 sitovuutta ja konkretisointia
- Edistetään sopimuksen tarkoitusta tukevien seudullisesti merkittävien hankkeiden toteutusta
- Edistetään Pohjoisen kasvuvyöhykkeen (Tukholma-Turku-Helsinki-Pietari) kehittymistä tukevien hankkeiden toteutusta.

Lisäksi sopimuksen tarkoituksena oli vahvistaa toiminnallisen kaupunkiseudun ja kasvuvyöhykkeen kilpailukykyä, elinvoimaisuutta ja

toimivuutta. Sopimuksella pyrittiin parantamaan uusiutuvan elinkeinorakenteen kehittämisedellytyksiä, palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuutta, elinympäristön viihtyisyyttä ja sosiaalista kestävyyttä mm. yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen tähtäävillä toimenpiteillä.

Liikennejärjestelmää pyrittiin kehittämään saavutettavuus, matkaketjujen toimivuus, taloudellisuus ja turvallisuus huomioiden. Tavoitteena oli vahvistaa kestävästä liikkumisesta parantamalla jalankulun, pyöräilyn ja joukko liikenteen olosuhteita sekä kehittämällä ja hyödyntämällä älyliikenteen keinoja ja liikku-
misen digitaalisia palveluita.

Sopimus pähkinänkuoressa (2/2)

Maankäytön, asumisen ja liikenteen toimenpiteet on jaoteltu sopimuksessa seuraavien otsikoiden alle:

- Elinvoimainen seutu
  - Pohjoisen kasvuyöhykkeen vahvistaminen
  - Matkailun edistäminen
- Vahvat yhdyskunnat
  - Keskukset ja täydennysrakentaminen
  - Kehittyvät asemanseudut
  - Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne

- Sujuva arki
  - Monipuolinen asuntotuotanto
  - Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat

Sopimuksen seurannan tueksi määriteltiin seurantaindikaattorit, jotka ovat saatavilla Lounaistiedon sivuilla: <https://www.lounaistieto.fi/tietopalvelut/mal/>.

2. Sopimuksen vaikuttavuus

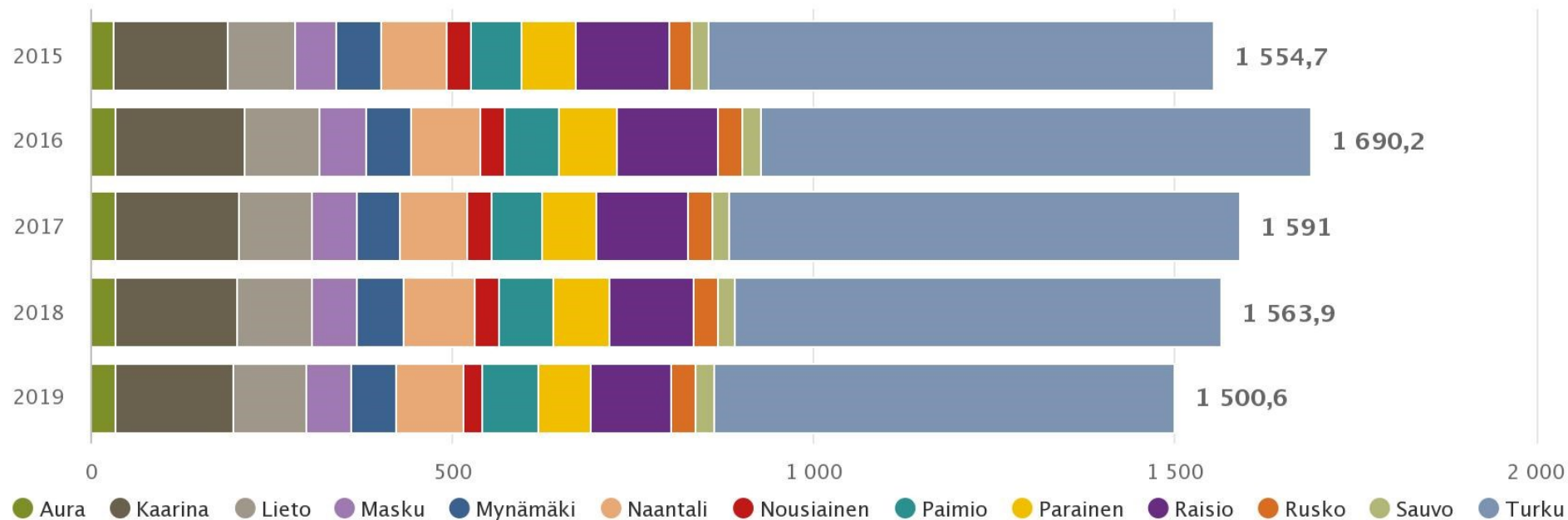
Yleiset tavoitteet 1/2

Kasvihuonekaasupäästöt ovat yksi Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksen seuranta-indikaattoreista. Vuonna 2015 TKS-kuntien yhteenlasketut päästöt olivat tarkastellun aikasarjan pienimmät (1554,7 kt CO₂-ekv).

Vuonna 2018 TKS-kuntien yhteenlasketut päästöt olivat 1563,8 kt CO₂-ekv, eli prosentin suuremmat kuin vuonna 2015. Vuoteen 2017 verrattuna yhteenlasketut päästöt laskivat 2 %. Ennakkotiedon mukaan yhteenlasketut päästöt laskivat edelleen vuonna 2019. Teollisuuden ja muiden liikennemuotojen päästöt eivät ole mukana tarkastelussa.

Yleiset tavoitteet 2/2

Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt ilman teollisuutta (1000 tonnia CO₂-ekv.)

Lähde: Benviroc Oy, CO₂-raportti

Maankäyttö (1/4)

Turun kaupunkiseudulla väestönkasvu on keskittynyt vahvasti rakennemallin ydinkaupunkialueelle tavoitteen mukaisesti.

Ydinkaupunkialueen sisällä kuntien välillä on kuitenkin eroja rakennemallissa asetetun väestönkasvutavoitteen toteutumisessa. Turussa ja Liedossa väestö on kasvanut tavoiteltua nopeammin, mutta Kaarinassa ja Naantalissa tavoiteltua hitaammin. Kaarinan ydinkaupunkialueen väestönkasvutavoite on kunnianhimoinen, ja on huomioitava, että sen väestö kasvanut suhteessa eniten seudulla. Raisiossa väkiluku on viime vuosina jopa hieman vähentynyt.

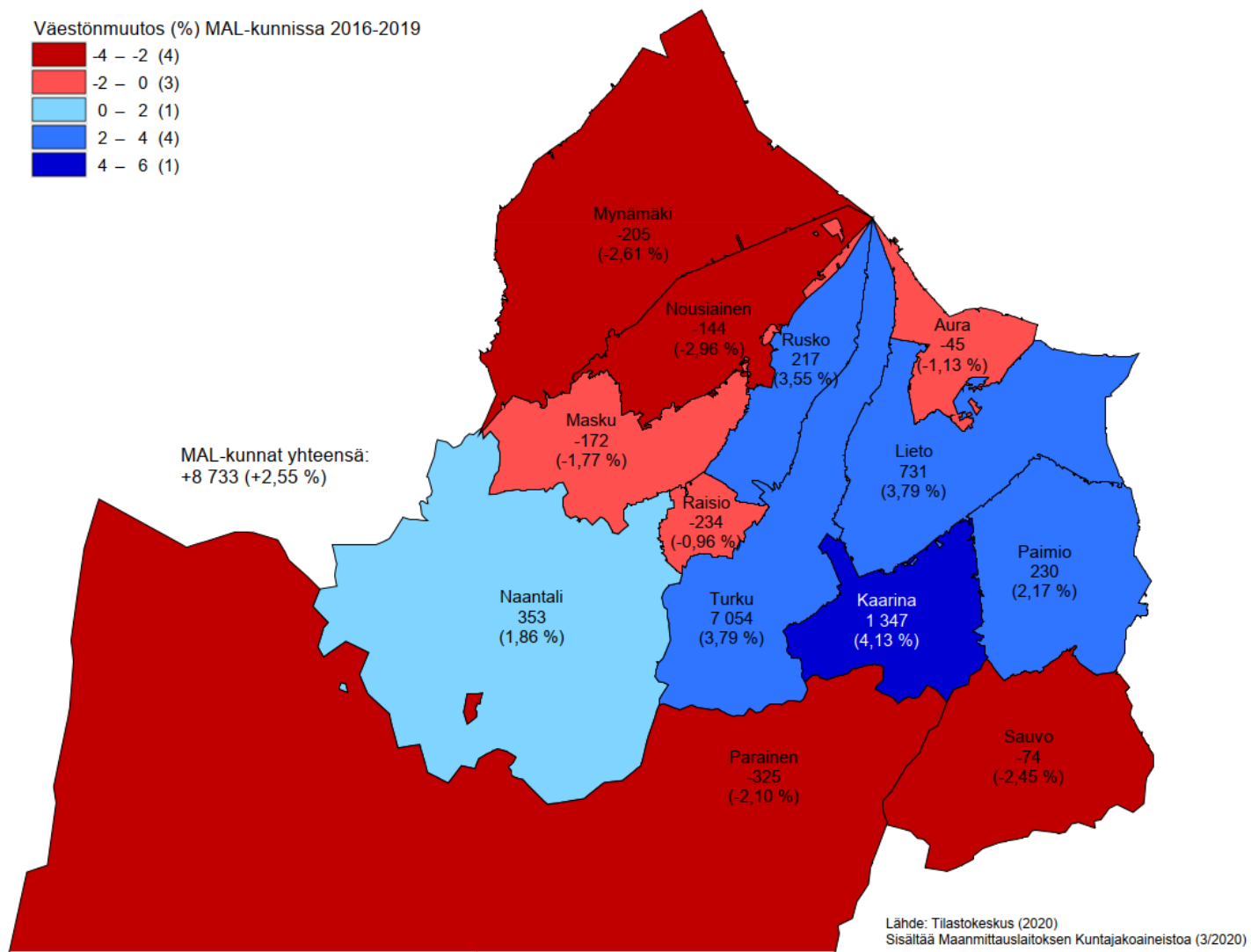
Ydinkaupunkialueen ulkopuolella väkiluku on vähentynyt vuosien 2017–2019 aikana.

Taajamiin rakennettujen asuntojen määrän osuus on kasvanut tasaisesti sopimuskauden aikana (osuus 98 % v. 2018). Uusien asuntojen kerrosala on kasvanut eniten autovyöhykkeellä. Sen sijaan väestönkasvu on ollut voimakkainta jalankulku- ja pyöräilyvyöhykkeillä.

Autovyöhykkeelle rakennetun asuinkerrosalan osuus laski MAL-sopimuskauden aikana, sillä vuosina 2012–2015 autovyöhykkeelle kohdentui 47 % YKR-vyöhykkeille rakennetusta kerrosalasta ja vuosina 2016–2019 enää 35 % kerrosalasta.

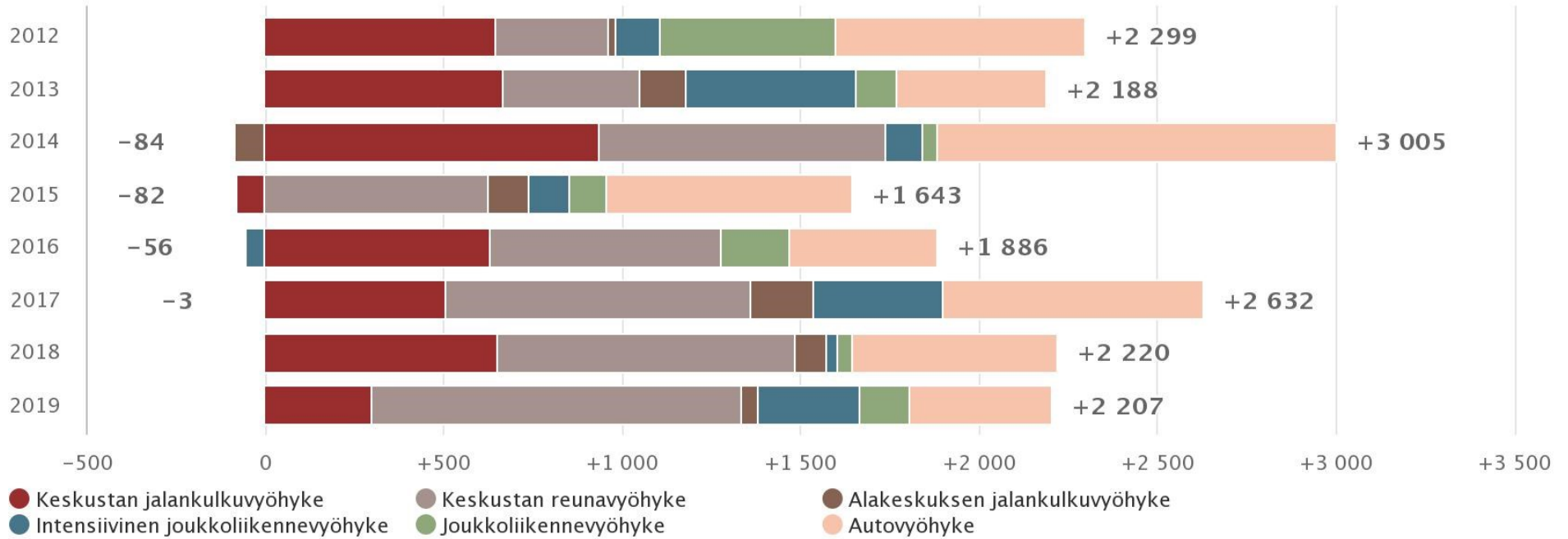
Seudulla on panostettu täydennysrakentamiseen, ja sopimuskauden aikana on laadittu mm. Turun ja Raision keskustavisiot.

Maankäyttö (2/4)

Maankäyttö (3/4)

Väestönmuutos Turun seudun yhdyskuntarakenteen vyöhykkeillä (henkilöä)

Lähde: Tilastokeskus / Elinympäristön tietopalvelu Liiteri

Maankäyttö (4/4)

Kannattavan joukkoliikenteen ja muiden palveluiden järjestämistä tukevana indikaattorina pidetään vähintään 20 as/ha asukastiheyttä.

Turun seudulla 20 as/ha asuvien osuus kaupunkiseututaajamissa ja muissa taajamissa on

kasvanut 2010-luvulla, mutta jää silti yhä vuosien 2000 ja 2005 lukujen alapuolelle.

Vuonna 2018 Turun seudulla 58,6 % taajamien asukkaista asui alueella, jossa on vähintään 20 as/ha.

	Vähintään 20 as./ha alueella asuvien osuus kaupunkiseututaajamissa ja muissa taajamissa yhteensä										
MAL-sopimuksen kuntaryhmä	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Helsingin seutu	79,9 %	79,1 %	79,3 %	79,3 %	79,5 %	79,8 %	80,1 %	80,2 %	80,2 %	80,5 %	80,7 %
Tampereen seutu	65,9 %	65,4 %	65,6 %	65,2 %	65,0 %	65,1 %	65,3 %	65,8 %	65,8 %	66,4 %	66,7 %
Turun seutu	61,9 %	59,5 %	57,3 %	57,2 %	57,4 %	58,0 %	58,0 %	58,2 %	58,3 %	58,4 %	58,6 %
Oulun seutu	52,1 %	49,5 %	48,1 %	47,9 %	48,1 %	49,2 %	48,7 %	49,0 %	49,5 %	49,4 %	49,6 %

Lähde: YKR/SYKE ja Tilastokeskus

Asuminen 1/4

Rakennemallissa tavoiteltu asukasluvun kasvu on saavutettu rakennemallissa määriteltyä asuntotuotantotavoitetta pienemmällä asuntomäärällä. Vuosien 2016–2019 aikana seudulla on valmistunut noin 10 000 asuntoa. Määrälliset tavoitteet ylittyivät Turussa ja Ruskolla.

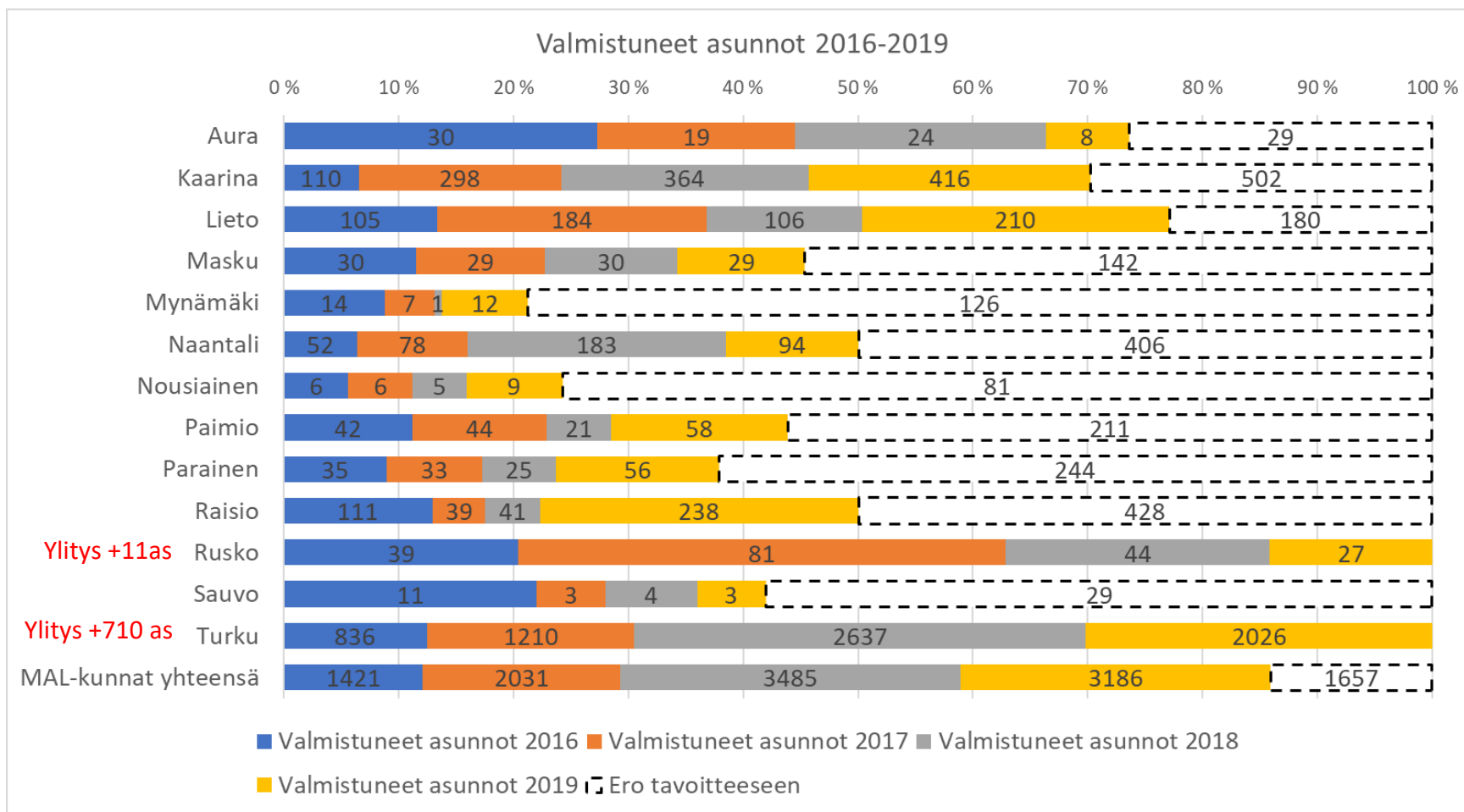
Turussa pääosa uusista asunnoista on ollut kerrostaloasuntoja (80 %), mutta muissa ydinkaupunkialueen kunnissa kerrostaloasuntojen osuus on noin neljännes uusista asunnoista. Ydinkaupunkialueen ulkopuolella uudet asunnot ovat pääasiassa erillispientaloja.

Vaparaohitteinen ja tuettu vuokra-asuntotuotanto on keskittynyt vahvasti Turkuun. ARAn tukema asuntotuotanto on toteutunut seudulla kokonaisuutena melko hyvin.

Vuosien 2016–2019 aikana seudulla oli alkavaa ARA-uudistuotantoa (pois lukien takauslainakohteet) yhteensä 2 252 asuntoa. Luku sisältää normaalit vuokra-asunnot, erityisryhmien asunnot, 10 vuoden korkotukikohteet ja asumisoikeusasunnot. Uusista ARA-asunnoista noin 70 % sijoittui Turkuun.

Seudun korkotukivuokra-asuntotuotannon tavoitteita ei saavutettu, mutta erityisryhmien asuntoja näyttää toteutuvan lähes tavoitteen mukaisesti. Asumisoikeusasuntojen uudistuotanto on yli kaksinkertainen tavoitteeseen nähden.

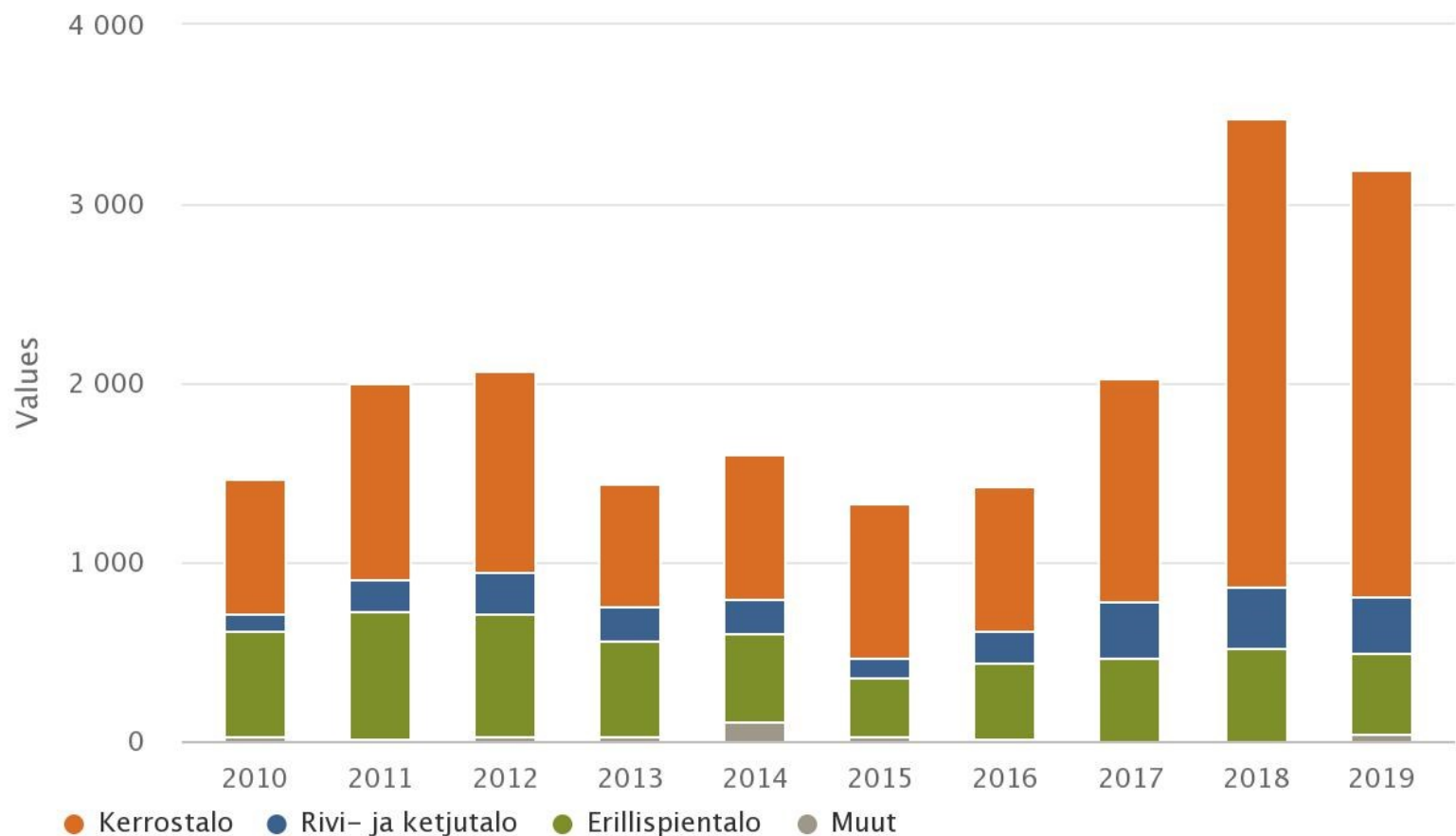
Asuminen 2/4

Lähde: Elinympäristön tietopalvelu Liiteri, Väestötietojärjestelmä/Digi- ja väestötietovirasto (27.10.2020)

Asuminen 3/4

Uusien asuntojen talotyyppi Turun seudulla

Lähde: Väestörekisterikeskus, väestötietojärjestelmä

Asuminen 4/4

ARA-uudistuotanto 2016-2019 (asunnot, kpl)										
Kunta	Normaalit vuokra-asunnot & 10 vuoden korkotuki		Erityisryhmien asunnot		ARA-vuokra-asunnot yhteensä		Asumisoikeusasunnot		ARA-uudistuotanto yhteensä	
	Tavoite	Toteuma*	Tavoite	Toteuma*	Tavoite	Toteuma*	Tavoite	Toteuma*	Tavoite	Toteuma*
Aura	4	0	22	0	26	0	0	0	26	0
Kaarina	203	154	185	0	388	154	34	150	422	304
Lieto	33	0	56	38	89	38	16	59	105	97
Masku	8	0	30	0	38	0	0	0	38	0
Mynämäki	11	0	24	15	35	15	0	0	35	15
Naantali	122	33	55-57	0	177-179	33	16	53	193-195	86
Nousiainen	4	0	0	0	4	0	0	0	4	0
Paimio	24	0	28	50	52	50	3	0	55	50
Parainen	39	0	65-71	0	104-110	0	0	0	104-110	0
Raisio	43	33	110	28	153	61	26	107	179	168
Rusko	7	27	0	0	7	27	2	0	9	27
Sauvo	0	0	15	0	15	0	0	0	15	0
Turku	918	683	300	727	1 218	1 410	92	95	1 310	1 505
Turun seudun MAL-kunnat yhteensä	1 417	930	890-898	858	2 306-2 314	1 788	189	464	2 495-2 503	2 252

*Alkava tuotanto

Lähde: Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Liikenne 1/9

Vuoden 2016 Henkilöliikennetutkimuksen mukaan kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuus oli Turun seudulla 38 %. Muun Suomen tapaan Turun seudun asukkaiden liikkumistotumukset eivät olleet juurikaan muuttuneet. Sopimuskauden aikana on kuitenkin edistetty toimenpiteitä, joilla pyritään kasvattamaan kestävien kulkutapamuotojen osuutta.

Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet tasaisesti, mutta vuonna 2018 matkamäärä putosi, kun joukkoliikenne siirtyi Turun kauppatorin rakennustyömaan alettua poikkeusreiteille. Vuoden 2019 aikana Turun sisäisen liikenteen matkustajamäärät kuitenkin kasvoivat.

Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden trendi on tasaisesti laskeva (2016: 402 ->

2019: 312), toteutetut toimenpiteet ja koko liikennejärjestelmän kehittäminen turvallisuspainotteisesti parantavat liikenneturvallisustilannetta viiveellä.

Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden trendi on laskeva (2016: 11 -> 2019: 6), joskin satunnaisvaihtelu on suurta. Tavoite (0) on toteutunut useissa seudun kunnissa. Asukaslukuun suhteutettuna 1,8 kuollutta/100 000 (2019) asukasta kohden on erinomainen saavutus.

Tieliikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden tilastossa onnettomuustrendit laskevat (2016: 414 -> 2019: 318), mutta pyöräilijöiden (2016: 54 -> 2019: 65) onnettomuudet ovat lisääntyneet. Mopo- ja moottoripyöräonnettomuudet ovat merkittävästi vähentyneet vuosikymmenen alkuun verrattuna. Turun seudun

Liikenne 2/9

tilanne on asukaslukuun suhteutettujen liikenneonnettomuustilastojen (2019) perusteella hieman huonompi verrattuna muihin vastaaviin alueisiin.

Pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden liikenneturvallisuuden parantamiseen tulee keskittyä erityisesti tulevaisuudessa. Painotus jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisiin risteämis-kohtiin autoliikenteen kanssa, autoilijoiden ajonopeuden hallintaan ja joukkoliikenteen edistämiseen.

Kaduilla sattuneiden henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien yleisarvio MAL-kauden osalta on hyvä. Suhteellisesti suurimmat onnettomuusvähenemät ovat tapahtuneet Kaarinan ja Raision kaupungeissa.

Erittäin positiivinen kehitys on nuorten (15-21-vuotiaat) henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien väheneminen (2016: 159 -> 2019: 108). Mopo- ja moottoripyöräonnettomuuksien vähenemisellä on ollut merkittävä vaikutus nuorten positiiviseen turvallisuuskehitykseen. Vuonna 2019 joka kolmas tieliikenteessä loukkaantunut oli nuori (15-24 v). Liikenneonnettomuus onkin nuorten yleisin vammautumisen syy.

Raideliikenteen matkustajamäärä oli laskusuuntainen 2010-luvun alkupuolella rataosuudella Turku-Karjaa. Vuoden 2016 jälkeen matkustajamäärät ovat olleet kasvussa (1,46 miljoonaa matkustajaa vuonna 2019). VR lisäsi juna- ja vuorojen määrää vuoden 2017 lopulla.

Liikenne 3/9

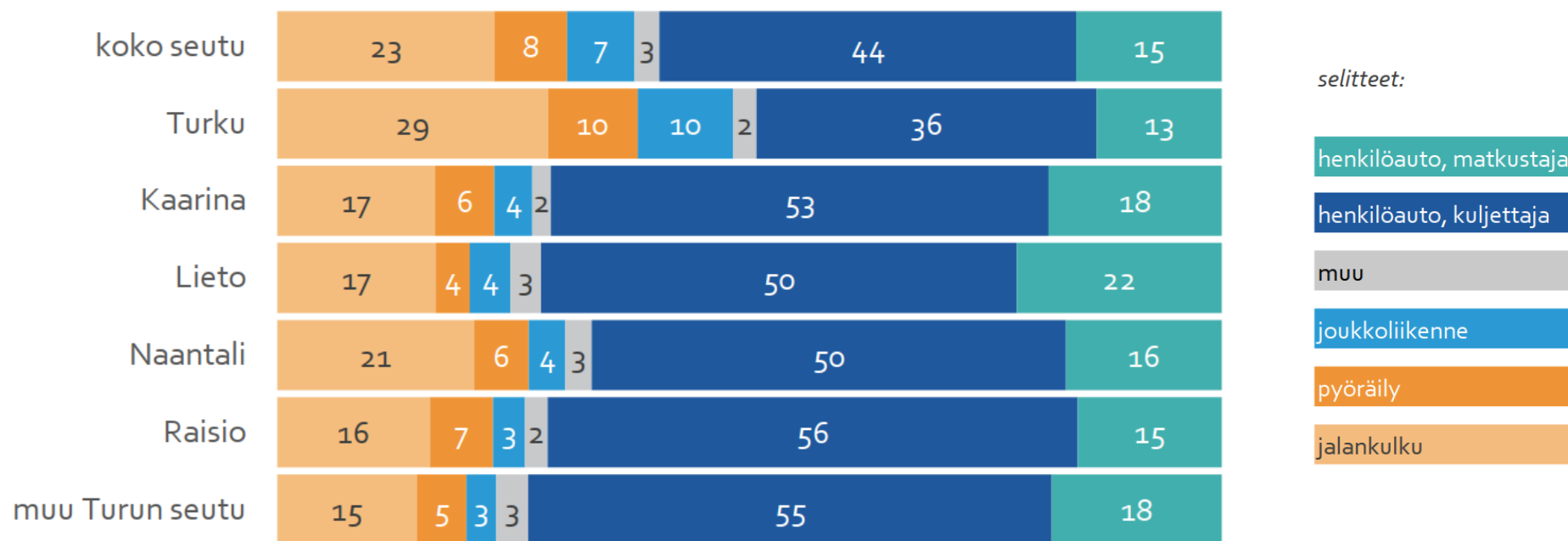
Turun Kehätien liikennemäärät ovat kasvaneet huomattavasti, ja liikenteen on ennustettu kasvavan myös tulevaisuudessa. Ennusteen (Strafica Oy 2016) mukaan ajoneuvoliikenteen suoritteet kasvavat vuoteen 2029 mennessä noin 25 % ja vuoteen 2050 mennessä noin 36 %.

Turun lentoaseman matkustajamäärät ovat kasvaneet tasaisesti koko MAL-sopimuskauden ajan. Vuosien 2016–2019 aikana kasvu on ollut jopa 45 %. Vuonna 2019 matkustajamäärän kasvu oli 23 %. Kasvu johtui osittain uusista reittiyhteyksistä. Turun lentoasema on Suomen toiseksi vilkkain kansainvälisen lento liikenteen kenttä.

Tavaraliikenteen määrä sen sijaan on pysynyt melko tasaisena koko MAL-sopimuskauden ajan.

Liikenne 4/9

Kulikutapajakauma asuinalueen mukaan (prosenttia alueen asukkaiden matkoista).

selitteet:

henkilöauto, matkustaja

henkilöauto, kuljettaja

muu

joukkoliikenne

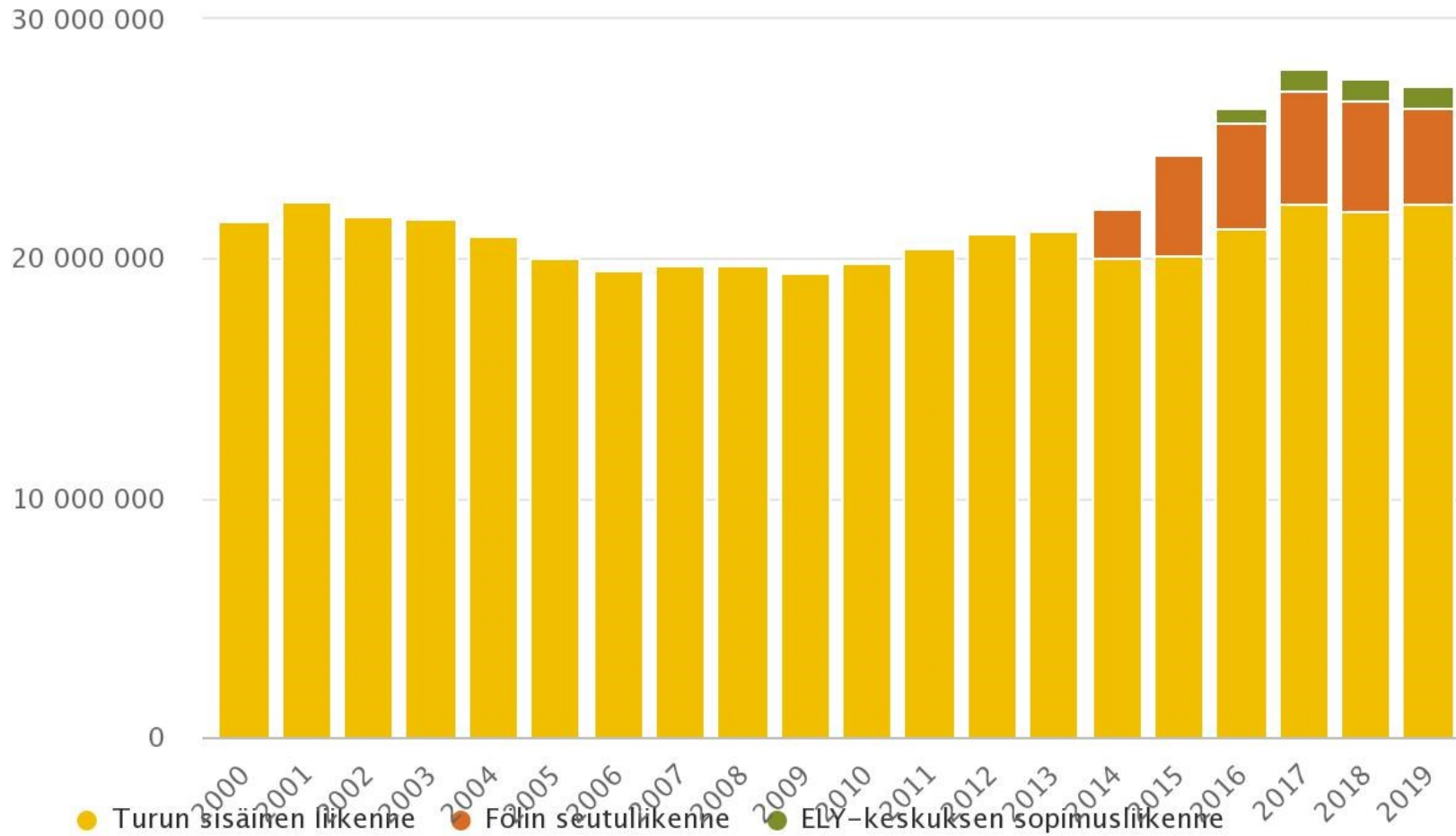
pyöräily

jalankulku

Lähde: Turun seudun Henkilöliikennetutkimus 2016

Liikenne 5/9

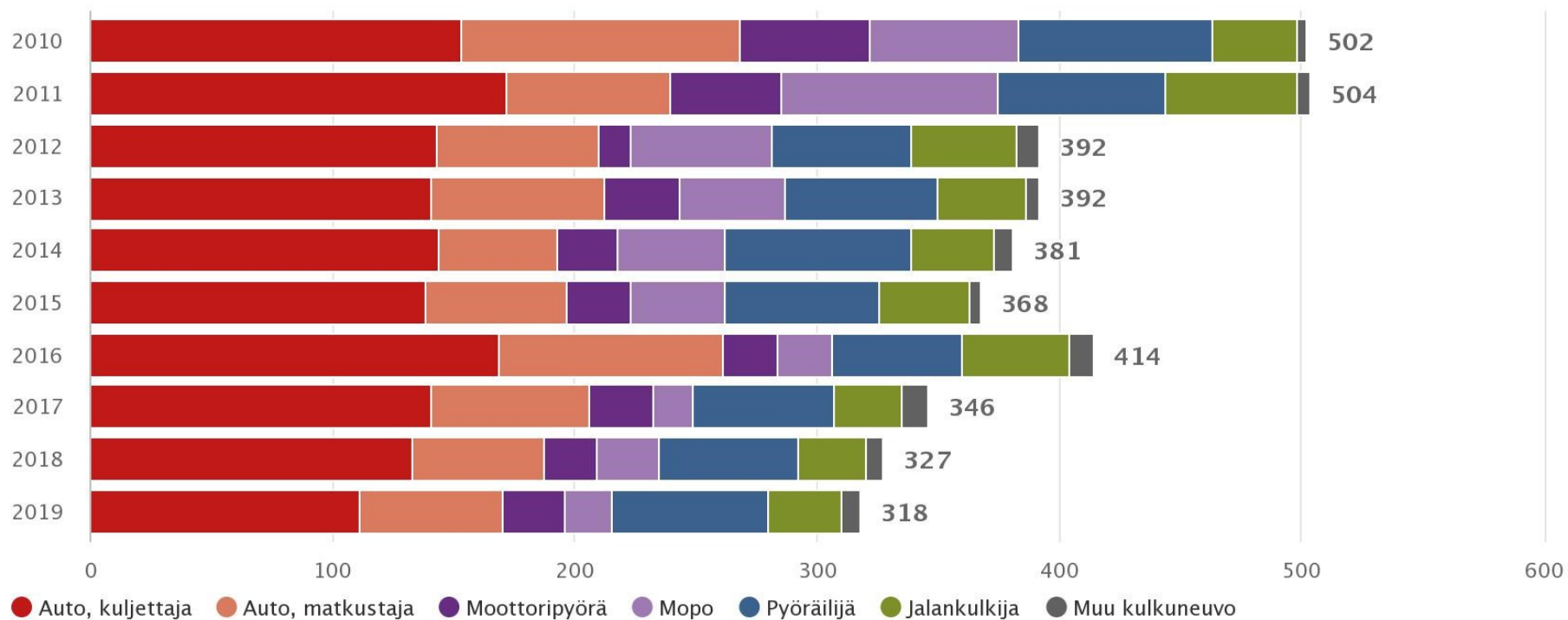
Joukkoliikenteen matkustajamäärän kehitys Turun seudulla

Lähde: Turun seudun joukkoliikenne Föli (seudullinen joukkoliikenne alkoi 1.7.2014)

Liikenne 6/9

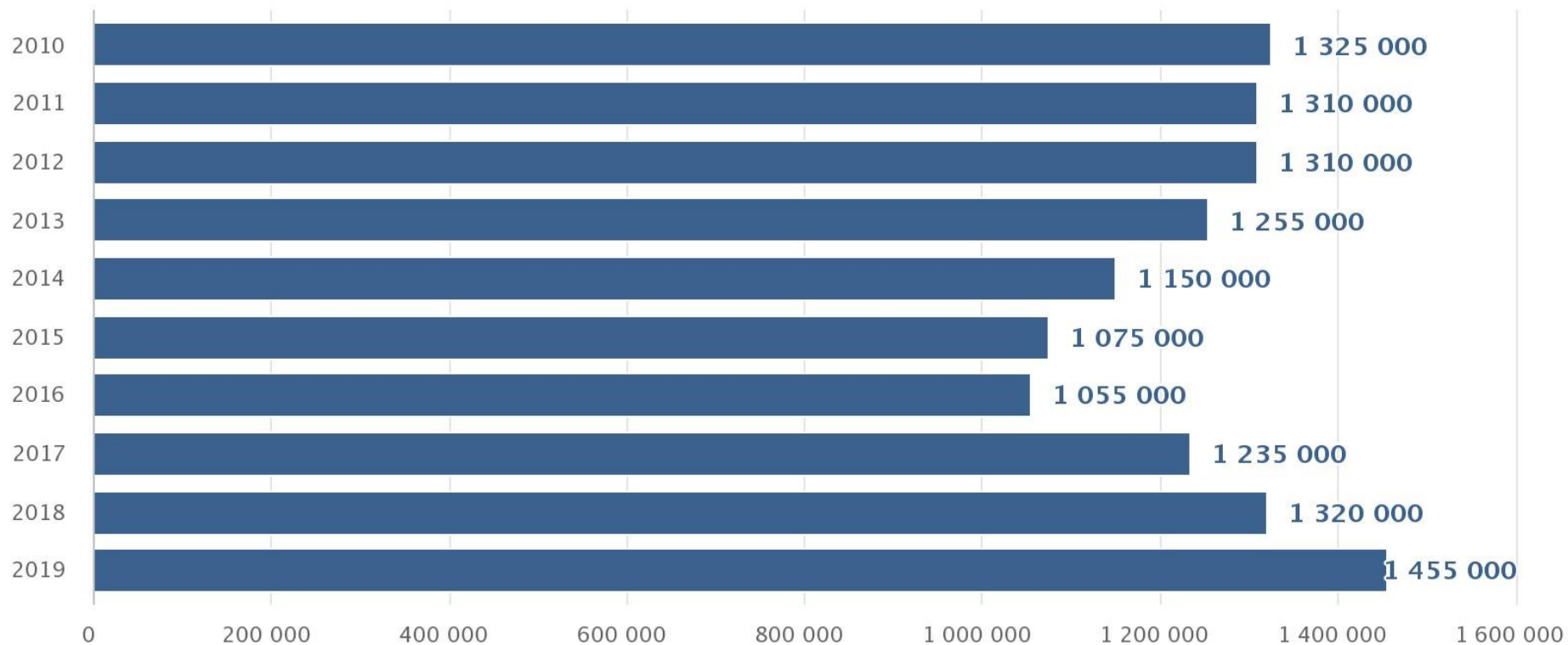
Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet kulkutavan mukaan Turun seudulla (henkilöä)

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus

Liikenne 7/9

Raideliikenteen matkustajamäärä Turku-Karjaa-rataosuudella

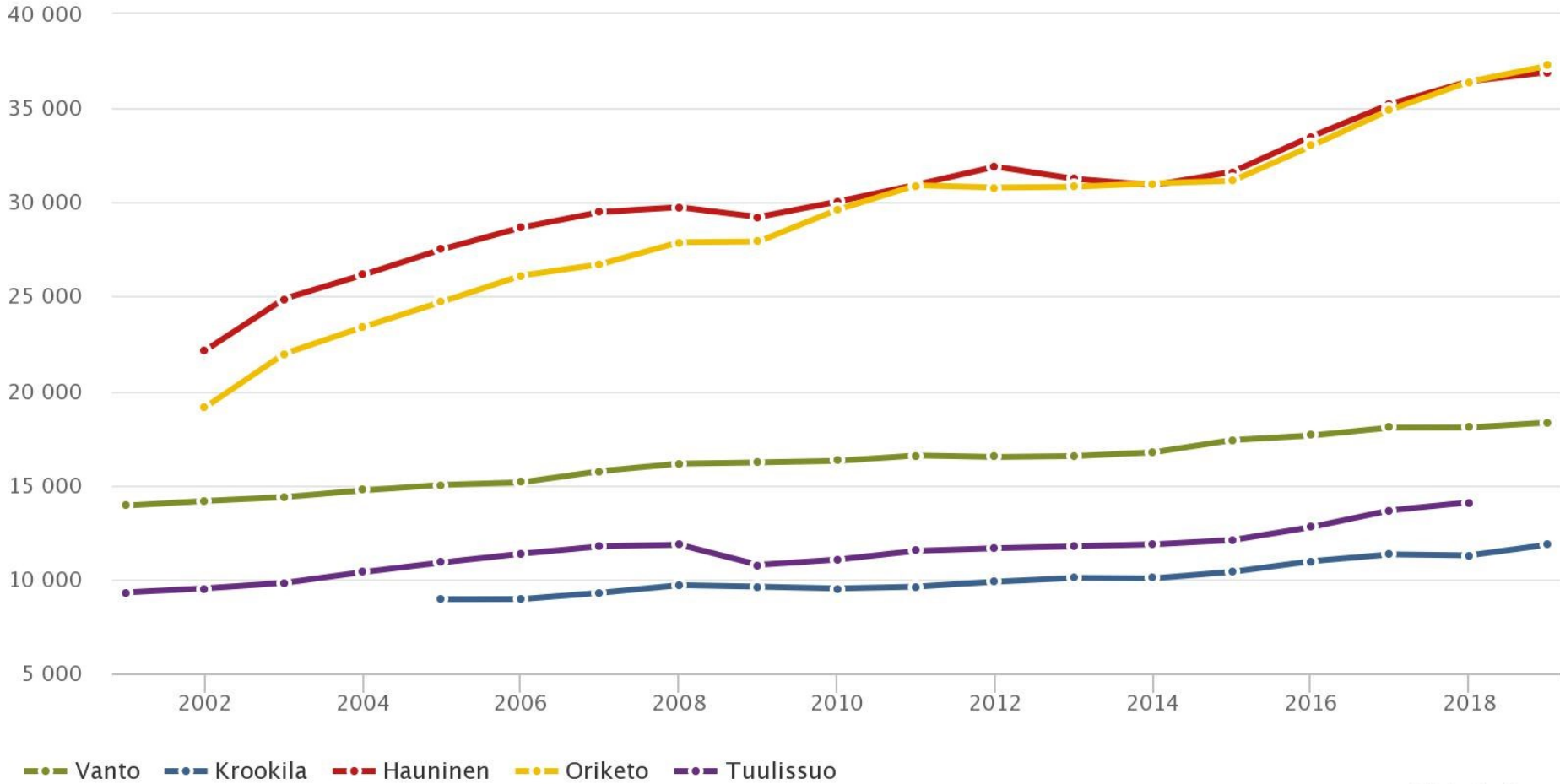

Lähde: Traficom, rautatietilasto

Vuoden 2019 tilaston lähde: VR, Väylävirasto. Tilastointimuutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa.

Liikenne 8/9

Turun kehätien liikennemäärän kehitys

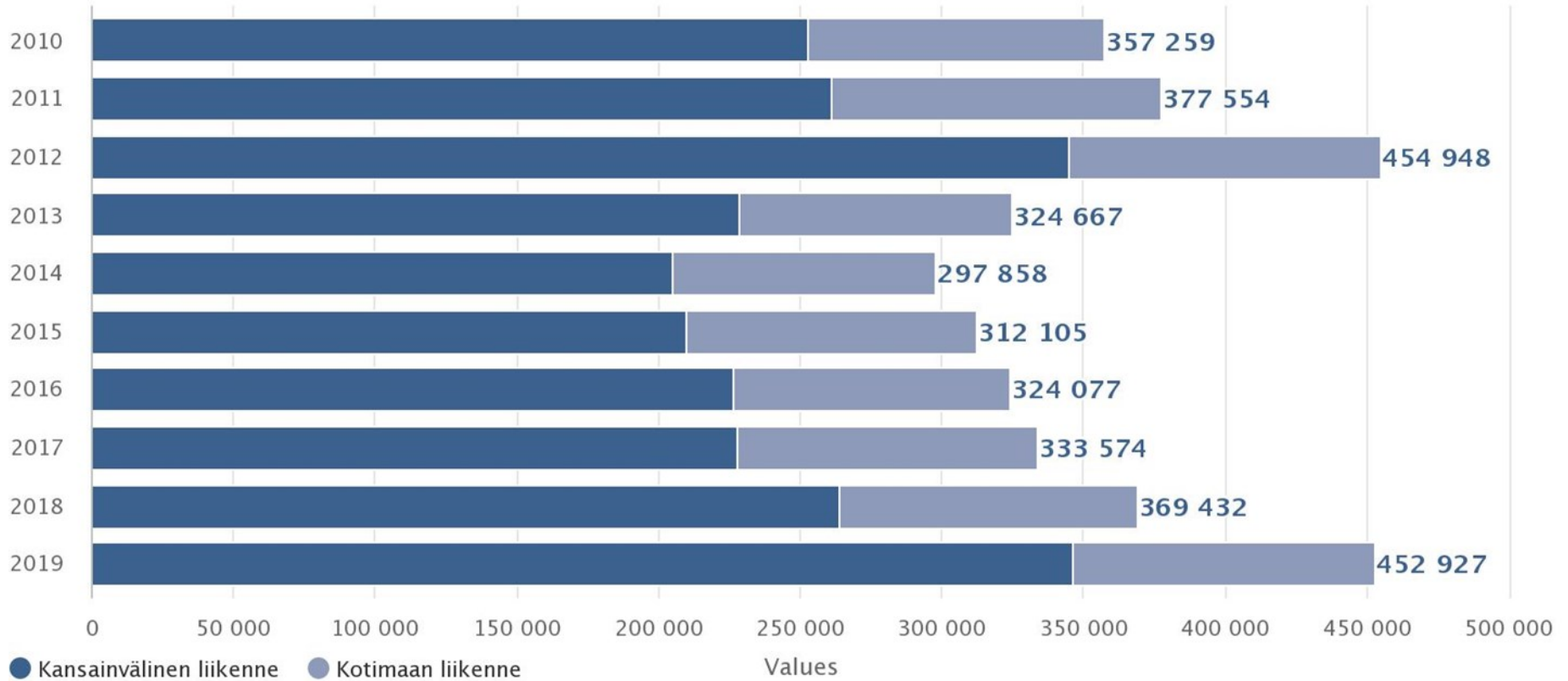

Lähde: Traficom

Liikenne 9/9

Turun lentoaseman matkustajamäärä

Lähde: Finavia, liikennetilastot

3. Toimenpiteiden toteutumisen arviointi

Merkkien selitykset

Toteutunut

Edennyt suunniteltua hitaammin / jatkuu seuraavalle kaudelle

Ei toteutunut / ei aloitettu MAL-sopimuskaudella

Elinvoimainen seutu 1/5

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen

1. Ratayhteydet ja asemanseudut

2. Turun Kehätien toimivuus

3. Lentoliikenne

4. Yritysalueet

Turun kampus ja tiedepuisto

Turun Kehätien varren yritysalueet

Blue Industry Park (BIP)

LogiCity

Elinvoimainen seutu 2/5

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen, tiivistelmä

Sopimuskauden aikana on toteutettu rantaradan korjaamista sekä käynnistetty nopean ratayhteyden yleis- ja ratasuunnittelu. Radan hankeyhtiö on perusteilla. Turussa asemanseuduilla (Kupittaa, päärautatieasema) on käynnissä useita maankäytön hankkeita, mutta asemanseutujen liityntäpysäköintiä tulee edistää tulevan MAL-sopimuskauden aikana.

Kehätien toimivuuden parantaminen on käynnissä Kausela-Kirismäki-osuudella. Muiden osuuksien parantamista on kiirehdittävä. Välin Naantalın Satamatie-Raisio tiesuunnitelma laaditaan, kun Raision asemakaavat ovat hyväksytyt ja yleissuunnitelma lainvoimainen.

Tiesuunnitelman aloittamista on esitetty 2019 ja 2020. Väylä ei ole vielä myöntänyt suunnittelurahoitusta. Tiesuunnitelman laatiminen Raision eritasoliittymän parantamisesta ja Raision keskustan kohdasta on viivästynyt. Suunnitelma on parhaillaan tekeillä.

Erilliselle lentoliikenteen kehittämisohjelmalle ei ole nähty tarvetta. Lentoaseman saavutettavuutta joukkoliikenteellä on parannettu. Lentokentän alueen osayleiskaava ei ole edennyt vuoden 2016 jälkeen.

Turun Tiedepuiston masterplan valmistui 2017. Kupittaaan asemanseudun saavutettavuutta on parannettu ja parannetaan, kun runkolinjasto otetaan käyttöön 2022.

Elinvoimainen seutu 3/5

BIP-yrittäjäalueen saavutettavuutta on parannettu ja alueelle on laadittu kehittämistavoitteet. Edellytyksistä muuttaa BIP-alueelle johtava yksityisraide osaksi valtion rataverkkoa on pidetty erillispalaveri. Livin mukaan muutos ei ole mahdollinen. Meyer on kunnostanut rataa vuonna 2016. Suunnitelmia radan jatkamiseksi teollisuuspuiston satamaan ei ole laadittu, koska radan jatkamiselle ei ole toistaiseksi tarvetta.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 47–52).

Elinvoimainen seutu 4/5

Matkailun edistäminen

5. Saariston saavutettavuus

6. Ranta-alueet

Elinvoimainen seutu 5/5

Matkailun edistäminen, tiivistelmä

Vuonna 2019 käynnistyneessä Archipelago Access -hankkeessa toteutetaan matkailijan tiedonhakua helpottava digitaalinen alusta, joka edistää mm. saariston palveluiden saavutettavuutta. Aurajoesta lähtevien matkailua palvelevat henkilökuljetukset ovat kehittyneet MAL-sopimuskauden aikana.

Saariston rengastien kehittämissuunnitelma on laadittu vuoden 2019 aikana. MAL-sopimuskauden aikana on parannettu Mt 180:n osuudet Granvik-Apporsund, Ersby-Sattmarkin silta ja Lillmälön kylätie-Lenholmen.

Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden toteuttaminen riippuu valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta, jonka laadinta on parhaillaan käynnissä.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 53–54).

Vahvat yhdyskunnat 1/7

Keskukset ja täydennysrakentaminen

- 7. MAL-rahahankkeet
- 8. Keskustaympäristöjen parantaminen
- 9. Pyöräilyn edistäminen
- 10. Pääsisääntuloväylät ja tie- ja katuverkon hallinnolliset luokat Turun kaupungin alueella
- 11. Valtatien 10 toimivuus
- 12. Kaarinantien (mt 2200, mt 180) kehittäminen

Vahvat yhdyskunnat 2/7

Keskukset ja täydennysrakentaminen, tiivistelmä

MAL-rahahankkeista 15 on valmistunut sovittu sopimuskaudella ja neljän hankkeen osalta valmistuminen on siirtynyt vuoteen 2020 (ks. sivu 35). Kokonaisuutena MAL-hankeohjelman toteutumista voidaan kuitenkin pitää onnistuneena.

Seudun keskustaympäristöjä on parannettu jalankulkuystävällisemmiksi, ja tiivistämiseen tähtäviä yleis- sekä asemakaavoja on edistetty. Myös pyöräilyolosuhteita on kehitetty (mm. laatukäytävät Uudenmaantiellä, Hämeentiellä ja Vt 8:n Huhko-Raisio-välillä sekä Turun keskustan uudet pyörätiet).

Pääsisääntuloväylien osalta Vt 1 osuus Hämeentien ramppi-Jaanin eritasoliittymä on

muutettu kaduksi. Mt 110:n osalta ei ole edetty.

Hirvensalon, Satavan, Kaksikerran maanteiden osalta on selvitetty nykyisen hallinnollisen luokituksen tarkoituksenmukaisuutta, mutta toimenpide ei ole edennyt selvittelyn jälkeen.

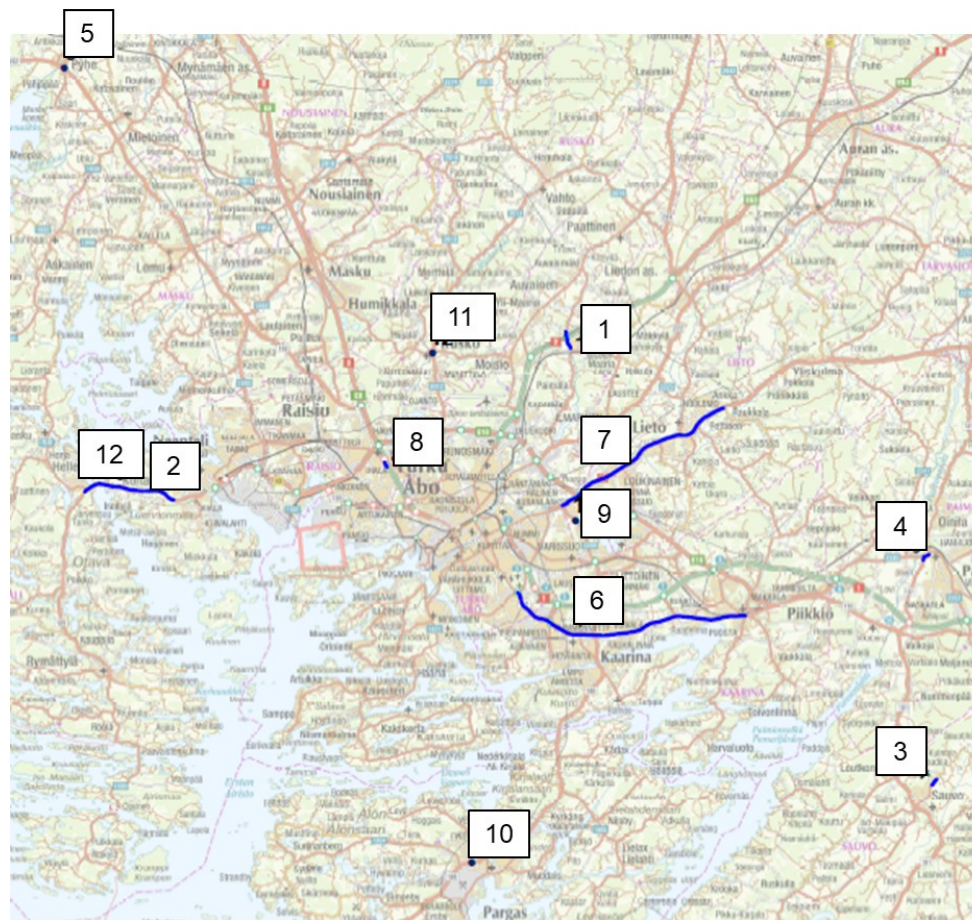
Valtatien 10 toimivuuden turvaamiseksi on laadittu toimenpideselvitys.

Kaarinantien toimenpideselvitys on valmistunut 2019. MAL-sopimuskauden aikana on rakennettu liikennevaloja sekä toteutettu Kultanummen alikulkukäytävä.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 56–63).

Vahvat yhdyskunnat 3/7

Turun seudun MAL-rahakohteet 2016-2019, ajoitus ja budjetoitu ja toteutunut rahoitus					
Nro	Kohde	Rahoitusjako (M€)		Toteutuneet kustannukset	
		Valtio	Kunnat	2016-2019 (-2020) ^{*)} (€)	Kunta
6	Mt 110 Turku-Kaarina-Piikkiö bussi- ja pyöräilyreitien parantaminen (Turku, Kaarina)	1,4	1,1	1 618 000	1 275 821
7	Vt 10 Turku-Lieto bussi- ja pyöräilyreitien parantaminen (Turku, Kaarina, Lieto)	0,75	0,65	514 579	350 000
ei kartalla	Joukkoliikenteen ohjaus-, maksu- ja informaatio-järjestelmä	0,275	0,475	261 599	
ei kartalla	Pysäkkien parantaminen ja pyöräpysäköinti	0,3	0,3	388 818	1 057 293
ei kartalla	Pyöräilyn seutuverkon opastus	0,15	0,15	62 805	82 399
8	Raumantien (vt 8) pyörätie Raisio-Huhko (Turku, Raisio)	0,8	0,3	746 368	262 237
1	Paimalan tien (mt 12268) jk+pp-tie (Turku)	0,4	0	386 140	0
	Seudun maantieverkon pienet liikenneturvallisuus-toimenpiteet	0,5	0,5275	516 394	726 250
ei kartalla	Suojateiden turvallisuuden parantaminen maanteillä Auran kunnan alueella	0,025	0	24 550	0
5	Mt 192 Kustavin- ja Pyheentien liittymä	0,035	0,15	35 000	122 687
12	Mt 189 Riista-aita Pyölin kohdalla	0,05	0	51 210	0
4	Mt 181, Mt 2340 Meijeritien järjestelyihin liittyvät maanteihin kohdistuvat liikenneturvallisuustoimet	0,125	0,1125	125 000	191 800
10	Mt 180 Älön liittymän parantaminen	0,08	0,04	80 000	225 660
11	Mt 2012 Vahdontien/Kaharintien kiertoliittymä	0,125	0,225	128 000	155 000
3	Mt 12075 Saustilantien kevyen liikenteen väylä	0,06	0	72 634	31 103
9	Kaarinantien (mt 2200), Kultanummen alikulku (Kaarina)	0,3	0,3	409 146	388 337
2	Rymättylän tien (mt 189) valaistus Luonnonmaalla (Naantali)	0,125	0,125	132 130	92 500
ei kartalla	Särkänsalmen jkpp-tien jatke (Naantali)	0	0,35	0	349 148
ei kartalla	Turun keskustan pyöräilyverkon täydentäminen; Puutarhakatu, Humalistonkatu, Kaskenkatu ja Kivenhakkaajapolku (Turku)	0	1,15	0	2 498 959
ei kartalla	Bussikatu Kohmo (Turku)	0	0,1	0	63 756
	YHTEENSÄ	5,0	5,5275	5 035 979	6 797 551

Toteutuneet kustannukset:	
Hanke valmis ja kustannukset tiedossa	
Hanke valmis, kunnan toteutuneet kustannukset ?	
*) Hanke kesken, toteutuneet kustannukset selviävät myöhemmin (urakkasopimuksen mukaiset kustannukset merkitty taulukkoon; merkittäviä lisäkustannuksia mahdollisesti odotettavissa, mm. vt 10 laatukäytävähankkeessa)	

Vahvat yhdyskunnat 4/7

Kehittyvät asemanseudut

- 13. Matkakeskus ja ratapiha
- 14. Uudenkaupungin rata
- 15. Logomon silta ja muut kävely- ja pyöräily-yhteydet ratapihalla
- 16. Turun päärautatieaseman ja Kupittaaan aseman liityntäpysäköinti
- 17. Kupittaaan asemanseudun kehittäminen mm. omistusjärjestelyillä

Vahvat yhdyskunnat 5/7

Kehittyvät asemanseudut, tiivistelmä

Matkakeskus-hankkeen eteneminen on ollut kytköksissä ratapihaselvitykseen. Vuoden 2019 aikana on valmisteltu esitystä Turun Matkakeskus -nimisen strategisen hankkeen käynnistämisestä ja tavoitteiden asettamisesta. Hanke käynnistyi helmikuussa 2020.

Turun kaupunki on neuvotellut Väylän kanssa ratapihatoimintojen uudelleenjärjestelyistä. Ratapihan asemakaavaehdotus on valmistumassa vuoden 2020 aikana.

Uudenkaupungin radan sähköistämisen suunnittelu aloitettiin 2018 ja toteutus 2019.

Ratapihan ylittävä silta (Logomon silta) on rakenteilla, mutta sen valmistuminen on

viivästynyt. Ratapiha-alueen muita jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä on suunniteltu Turku Ratapiha -asemakaavoituksen ja raitiotiesuunnittelun yhteydessä.

Päärautatieaseman liityntäpysäköinnin osalta Ratapihankadun varren pysäköintialue on siirtynyt kaupungin omistukseen, mikä mahdollistaa tulevaisuudessa pysäköintijärjestelyjen kehittämisen alueelle. Kupittaaan aseman liityntäpysäköinnin suunnittelu ja toteutus ei ole edennyt MAL-sopimuskauden aikana.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 64–68).

Vahvat yhdyskunnat 6/7

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne

- 18. Joukkoliikennetuki
- 19. Joukkoliikenteestä vastaavien viranomaisten roolit ja toimivalta-alueet
- 20. Turun kaupunkiseudun raitiotie/superbussijärjestelmä
- 21. Runkobussilinjaston toteuttaminen (2020 mennessä)
- 22. Seudullisen joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueen laajentamisen neuvottelut
- 23. Joukkoliikennekaupungin vahvistaminen

Vahvat yhdyskunnat 7/7

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne, tiivistelmä

Sopimuskaudelle tavoiteltu joukkoliikennetuen määrä (yhteensä 6,7 M€) toteutui.

Maakuntauudistuksen kaatumisen vuoksi joukkoliikenteestä vastaavien viranomaisten rooleja ja toimivalta-alueita ei selvitetty.

Valtio on osallistunut raitiotien lisäselvitysten rahoitukseen 30 %:n rahoitusosuudella. Päätös raitiotien suunnittelun jatkamisesta siirtyi vuoteen 2020.

Fölin uuden runkolinjaston reiteistä ja rahoituksesta on tehty päätökset. Runkolinjaston toteutusajankohta on kuitenkin siirtynyt vuoteen 2022 keskustan katujen rakentamisen aikataulun vuoksi.

MAL-hankkeena on toteutettu mm. joukkoliikenteen infojärjestelmä (pysäkkiaikataulunäytöt) ja pysäköinnin (ml. Liityntäpysäköinnit) parantamishanke.

Föli-alueen kunnat päättivät, että joukkoliikenneviranomaisen toiminta-alueen laajentaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Joukkoliikennekaupunkia on vahvistettu kohdentamalla kasvua vaikuttavimmille joukkoliikennevyöhykkeillä oleville taajamatoimintojen alueille.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 69–74).

Sujuva arki 1/5

Monipuolinen asuntotuotanto

- 24. Korkotuki- ja takauslainoitus ym. avustukset kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon
- 25. Kunnallistekniikka-avustukset
- 26. Uusi 10 vuoden korkotukimalli
- 27. Asuntotuotannon tavoitteet ja seudullisen asunto- ja maapoliittisen ohjelman päivittäminen
- 28. Maapoliittisten toimien kohdentuminen rakennemallin ja asunto- ja maapoliittisen ohjelman mukaisille alueille
- 29. Esitys valtion tukeman asuntotuotannon enimmäistonttihinnoista
- 30. Ympäristöministeriön tutkimus- ja kehityshanke liittyen maahanmuuttajien integrointiin sekä selvitykset ja kokeilut asuinalueiden kehittämiseksi segregaatioriskin vähentämiseksi
- 31. Kaupunkiseudun erityispiirteisiin tukeutuvien vetovoimatekijöiden vahvistaminen

Sujuva arki 2/5

Monipuolinen asuntotuotanto, tiivistelmä

ARA:n myöntämiä kunnallistekniikan avustuksia myönnettiin sopimuskauden aikana Turkuun Herttuankulman ja Kirstinpuiston alueille.

Uutta lyhyttä korkotukimallia koskeva laki tuli voimaan 1.8.2016.

Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet saavutettiin vain Turussa ja Ruskolla. Talotyyppien osalta tavoitteena oli kerrostaloasuntojen määrän lisääminen ydinkaupunkialueella, ja tässä tavoitteessa seudulla onnistuttiin kokonaisuutena melko hyvin. Korkotukivuokra-asuntojen osalta tavoitetta ei saavutettu.

Seudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma päivitettiin vuosille 2018–2021.

Kunnat ovat kohdentaneet kaavoitusta kunnan omistamalle maalle, mutta myös maankäyttösopimukset ovat käytössä.

Valtio ei ole luovuttanut valtion tarpeista vapautuneita, asuntorakentamiseen soveltuvia alueita kohtuuhintaisesti kunnille, vaan Senaatti-kiinteistöjen lähtökohtana on markkinahintalähtöisyys.

Kaarinan, Naantalin, Raision ja Turun yhteinen esitys valtion tukeman asuntotuotannon enimmäistonttihinnoista laadittiin vuonna 2017, ja jatkossa esitys tullaan päivittämään vuosittain.

Ympäristöministeriön tutkimus- ja kehityshanketta liittyen maahanmuuttajien integrointiin ei käynnistetty MAL-sopimuskaudella. Turussa

Sujuva arki 3/5

alueelliseen eriytymiskehitykseen on vaikuttettu mm. Smart & Wise -hankkeessa.

Kunnat eivät kartoittaneet alueidensa ominaispiirteitä ja vahvuuksia yhteisten ympäristön laatukriteerien pohjaksi.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 76–83).

Sujuva arki 4/5

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat

- 32. Keskustojen ja taajama-alueiden palvelujen turvaaminen
- 33. Seudullinen palveluverkkosuunnitelma
- 34. Seudullisen joukkoliikenteen ja ELY-liikenteen kehittäminen MaaS-periaatteiden mukaisesti
- 35. Turun seudun joukkoliikenteen uudet käyttövoima- ja automaattiliikenteen ratkaisut
- 36. Liikkumisen ohjaus
- 37. Seudullisen liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen

Sujuva arki 5/5

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat, tiivistelmä

Seudulla on käynnissä useita keskustojen tiivistämishankkeita keskustojen palvelujen turvaamiseksi.

Seudullisen palveluverkkosuunnitelman laatimista ei käynnistetty, mutta palvelupisteaineisto on kuitenkin julkaistu avoimena datana.

Föli ja ELY ovat avanneet linja-, pysäkki-, aikataulu- ja muut järjestelmätiedot julkiseen rajapintaan sovelluskehittäjien käytettäväksi. Yhteislippu- ja työmatkalippu-tuotteita on kehitetty ja kutsuohjattu liityntäliikenne on toteutettu.

Joukkoliikenteessä on otettu käyttöön uusia käyttövoima- ja automaattiliikenteen ratkaisuja (funikulaari, sähköbussit linjalla 1). Automaattibussikokeilu on kuitenkin siirretty myöhemmäksi.

Liikkumisen ohjausta on toteutettu osana liikennejärjestelmätyötä Valonian toimesta.

Seudullisen liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteitä on toteutettu tarpeen mukaan. Turussa liikenneturvallisuustyötä tehdään jatkuvana työnä eri toimialojen yhteistyönä. ELY:n näkemys kuitenkin on, että Turun olisi tarkoituksenmukaista laatia liikenneturvallisuussuunnitelma.

Toimenpiteiden toteutumisesta on tarkemmat kuvaukset liiteaineistossa (sivut 84–89).

4. Liite: Toimenpiteiden toteutumisen kuvaukset

Elinvoimainen seutu

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen 1/6

1. Ratayhteydet ja asemanseudut

Rantaradan korjaamista on toteutettu vuodesta 2017 lähtien välillä Salo-Karjaa. Helsinki-Turku-rataosan peruskorjaus sai 60 M€:n rahoituksen vuoden 2019 II lisätalousarviossa. ●

Nopean ratayhteyden yleissuunnitelman laadinta välillä Espoo-Salo on käynnistynyt vuonna 2016. Yleissuunnitelma valmistuu vuonna 2020, mutta se laitetaan lausunnoille vasta kaavojen ja kokonaisYVAN valmistumisen jälkeen vuonna 2021, minkä jälkeen alkaa ratasuunnitelman laatiminen. Turku-Helsinki-ratayhteyden ympäristövaikutusten arviointi mukaan lukien Turku-Salo -osuuden ratateknisen suunnitelman laadinta tehdään 2019–2021. Turun ratapiha-Kupittaa ratapiha ratasuunnitelman laadinta on käynnistetty 2018 ja

se valmistuu 2020. Radan hankeyhtiö on perusteilla. ●

Turussa on käynnistynyt MAL-sopimuskauden aikana Fabriikin alueen asuinrakentaminen päärautatieaseman läheisyyteen. Logomon sillan rakentaminen on aloitettu, ja sillan on tarkoitus valmistua syksyllä 2020. Siltahankkeen viivästyminen siirtää alueen pysäköintijärjestelyjen toteutusta. ●

Myös Turku ratapiha -hanke on käynnistynyt MAL-sopimuskaudella. Alueen asemakaavaehdotus valmistuu vuoden 2020 aikana. ●

Kupittaa asemanseudulle on rakentunut mm. lisää terveydenhuollon palveluita sekä pysäköintilaitos Tyksin alueelle. Tiedepuiston masterplan on valmistunut vuonna 2017, ja alueen asemakaavoitus alkaa vuonna 2020. ●

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen 2/6

2. Turun Kehätien (kt 40) toimivuus

ELY-keskus on laatinut yleissuunnitelman ja ympäristövaikutusten arvioinnin välin Naantal-Satamatie-Raisio parantamisesta. Hankkeen yleissuunnitelma hyväksyttiin Traficomissa 2/2020. Tiesuunnitelma laaditaan, kun Raision asemakaavat ovat hyväksytyt ja yleissuunnitelma lainvoimainen. Tiesuunnitelman aloittamista on esitetty 2019 ja 2020. Väylä ei ole vielä myöntänyt suunnittelurahoitusta. ●

Blue Industry Parkin kehittämisedellytysten turvaamiseksi on laadittu Meyer Turun telakka-asemakaava sekä käynnistetty Merilinja-asemakaavan valmistelu. Lisäksi telakan porttien välinen ajoyhteys on otettu käyttöön ja Gotlanninkadun rakentaminen on aloitettu. ●

ELY-keskus on laatinut tiesuunnitelman Kausela-Kirismäki -osuudesta (1. ja 2. vaihe). ●
1. vaihe rakentuu vuosina 2019–2021 ja 2. vaihe 2020–2023. ●

Turku asetti raskaan liikenteen läpiajokiellon Ratapihankadulle 2016. ●

Tiesuunnitelman laatiminen Raision eritasoliit-
tymän parantamisesta ja Raision keskustan ●
kohdasta on viivästynyt. Suunnitelma on parhaillaan tekeillä. Hankkeen toteutus on rahoituksen varmistuessa vuosina 2022–2024. ●

Kehätien rinnakkaiskatuyhteyksistä on tehty ideakartta. Määrittely tapahtuu tiesuunnitelmien ja kaavoitustyön kautta. ●

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen 3/6

3. Seudullinen lentoliikenteen kehittämisohjelma ja lentoaseman saavutettavuuden parantaminen

Lentoliikennettä on kehitetty yhteistyössä Varsinais-Suomen liiton, yrittäjien ja Turun kauppakamarin kanssa. Erilliselle kehittämisohjelmalle ei ole nähty olevan tarvetta. ●

Lentoaseman saavutettavuutta on parannettu MAL-sopimuskauden aikana parantamalla lentoasemalle liikennöivän linjan 1 vuoroväliä sekä jatkamalla tunnilla liikennöintiä aamu- ja ilta-aikoina. ●

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen 4/6

4. Yritysalueet

Turun kampus ja tiedepuisto

Kupittaaan asemanseudun saavutettavuutta on parannettu: Paraisten ja Paimion työmatkaliikenteen ”pikavuorot” kulkevat nykyisin Kupittaaan kautta. Fölin joukkoliikenneyhteydet Kupittaaalla paranevat, kun runkolinjasto otetaan käyttöön 2022. ●

Kupittaaan asemanseudun liityntäpysäköintiratkaisujen suunnittelu ja toteutus ei ole edennyt. ●

Turun Tiedepuiston masterplan valmistui vuonna 2017. Alueelle suunnitellaan yli miljoona neliötä uutta rakentamista, yli 10 000 uutta työpaikkaa ja 20 000 uutta asuntoa. ●

Seuraavaksi on käynnistymässä Kupittaaan ja Itäharjun yhdistävän kannen kilpailu ja kansialueen, Itäharjun liittymän ja Voimakadun asemakaavoitukset.

Turun kehätien varren yritysalueet

Kaupunkiseudun kunnat tilasivat yhteistyössä selvityksen Turun Kehätien vaikutuksista elinkeinoelämälle. Selvitys valmistui 2017. Selvityksestä kävi ilmi, että kehätien kantokyky oli jo nykyisellään ääri rajoilla. Tarve kehätien voimakkaammalle kehittämiselle nousi esiin yrityshaastatteluaineistosta. ●

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen 5/6

Blue Industry Park (BIP)

BIP-yrittäjäalueen saavutettavuutta on parannettu lisäämällä joukkoliikennettä telakan tarpeiden pohjalta pohjois- ja eteläporteille. Lisäksi uusi telakan porttien välinen yhteys mahdollistaa tulevaisuudessa joukkoliikenteen kulkemisen alueen läpi. Raision kaupunki on laatinut E18 Länsiosan asemakaavan, joka mahdollistaa telakan liikenteen tehokkaamman järjestämisen tulevaisuudessa. ●

Edellytyksistä muuttava BIP-alueelle johtava yksityisraide osaksi valtion rataverkkoa on pidetty erillispalaveri. Livin mukaan muutos ei ● ole mahdollinen. Meyer on kunnostanut rataa vuonna 2016. ●

Suunnitelmia radan jatkamiseksi teollisuuspuiston satamaan ei ole laadittu, koska radan jatkamiselle ei ole toistaiseksi tarvetta. ●

Turku on laatinut Naantalintien eteläpuoliselle alueelle kehittämistavoitteet syksyllä 2019. Raisio on selvittänyt ja määrittänyt E18 Kehätien varren maankäyttöä E18 Länsiosan asemakaavan sekä käynnissä olevan Temppeleivuoren selvityksen yhteydessä. ●

Pernon ja Ihalan eritasoliittymien rakentaminen on käynnistetty. ●

Muut BIP-alueeseen liittyvät toimenpiteet, ks. toimenpide nro 2.

Pohjoisen kasvuvyöhykkeen vahvistaminen 6/6

LogiCity

Lentokentän alueen osayleiskaava ei ole edennyt vuoden 2016 jälkeen. Kaavan edistäminen on odottanut selvitystöiden jatkamista yhdessä Finavian kanssa. ●

Maakuntakaavassa on kaksi vaihtoehtoista ohjeellista valtatielinjausta valtatieltä 10 valtatielle 9. Maakuntahallitus määräsi kokouksessaan 2018 vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Hyväksymispäätöksestä jätettiin Turun hallinto-oikeuteen kaksi valitusta, jotka hylättiin 2019. Kaavasta on jätetty valituslupahakemus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. ●

Matkailun edistäminen 1/2

5. Saariston saavutettavuus

Keväällä 2019 käynnistyi Archipelago Access -hanke. Hankkeessa toteutetaan Turun ja Tukholman saariston kattava matkailijan tiedonhakua helpottava digitaalinen alusta, joka edistää saariston palveluiden saavutettavuutta ja käytettävyyttä. Lisäksi hankkeessa toteutetaan Forum Marinumin yhteyteen näyttely, jonka tarkoituksena on toimia saariston näyteikkunana. ●

Aurajoesta lähtevien matkailua palvelevat henkilökuljetukset ovat kehittyneet MAL-sopimuskauden aikana. Föli aloitti vesibussiliikenteen Ruissaloon ja Pikisaareen kesäkaudella 2017. Lisäksi Aurajoesta lähtee yhteyksiä Vepsään, Naantaliin, Seiliin ja Nauvoon sekä Kaariinaan. ●

Saariston rengastien kehittämissuunnitelma on laadittu vuoden 2019 aikana. Suunnitelmaa toteutetaan vaiheittain seuraavina vuosina. ●

MAL-sopimuskauden aikana on parannettu Mt 180:n osuudet Granvik-Apporsund, Ersby-Sattmarkin silta ja Lillmälön kylätie-Lenholmen. Vuonna 2019 on käynnistetty Särkäsalmen kevyen liikenteen väylän selvitys. ●

ELY on tehnyt Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden toteuttamiseksi taustaselvittelyä, johon liittyen on tehty ympäristövaikutusten arvioinnin tarvepäättös. Maantielauttaliikenteen hankintastrategiatyö on valmistunut 2019. Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden toteuttaminen riippuu valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta, jonka laadinta on parhaillaan käynnissä. ●

Matkailun edistäminen 2/2

6. Ranta-alueet

Kunnat ovat kiinnittäneet huomiota kaava-
muutoksia tehdessään siihen, että seudulla on
käytettävissä riittävästi ranta-alueita yleiseen
virkistykseen sekä aluevarauksia matkailupal-
velujen toiminnoille. MAL-kauden aikana on
kuitenkin ollut nähtävissä kehitystä, että voi-
massa olevien kaavojen matkailun varantoa
(RM) on muutettu omarantaisiksi loma-asun-
noiksi. ●

Vahvat yhdyskunnat

Keskukset ja täydennysrakentaminen 1/8

7. MAL-rahahankkeet

Seudun pienet kustannustehokkaat hankkeet (mal-rahahankkeet) sovittiin vuodenvaihteessa 2016–2017. Hankeohjelman lähtökohdiana oli valtion sitoutuminen 5 M€:lla hankkeisiin ja kuntien edellytettiin käyttävän hankkeisiin vastaavan summan. Hankkeiden tuli perustua seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden mukaisesti toimenpiteisiin, jotka parantavat erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä sekä liikenneturvallisuutta.

Hyväksyttävä hankkeita oli yhteensä 19 ja hankeohjelman valtion osuudeksi sovittiin 5 M€ ja kuntien osuudeksi 5,527 M€. Hankkeista 15 on valmistunut sovitusti sopimuskaudella ja neljän hankkeen (Mt 110 Uudenmaantien

laatukäytävä, vt 10 Hämeentien laatukäytävä, vt 8 Raumentien pyörätie Raisio-Huhko ja pyöräilyn seutuverkon opastus) osalta valmistuminen on siirtynyt vuoteen 2020.

Hankkeen alkuperäisestä laajuudesta on jouduttu sopimuskaudella tinkimään vt 10 Hämeenkadun laatukäytävässä maantieverkon osalta ja mt 110 Uudenmaantien laatukäytävässä katuverkon osalta. Näiden hankkeiden osalta toimenpiteitä on tarkoituksenmukaista pyrkiä jatkamaan mahdollisimman pian uusina hankekokonaisuuksina.

Kokonaisuutena mal-hankeohjelman toteutusta voidaan kuitenkin pitää onnistuneena, vaikkakin suurimpien hankkeiden valmistuminen on viivästynyt (ja merkittävä osuus rahaa on sidottu vielä vuoteen 2020).

Keskukset ja täydennysrakentaminen 2/8

Kustannusseuranta ei ole vielä valmis johtuen muutamasta keskeneräisestä hankkeesta (ja yhden hankkeen kunta-kustannustiedon puutteesta). Valtion kustannuksiksi ennustetaan hieman yli 5,0 M€ ja kuntien kustannuksiksi merkittävästi tätä suuremmiksi.

Keskukset ja täydennysrakentaminen 3/8

8. Keskustaympäristöjen parantaminen

Turussa keskustaympäristön parantamista on suunniteltu mm. torin kehittämissuunnitelmassa. Uuden Kauppatorin myötä Turun ydinkeskustassa tullaan parantamaan merkittävästi jalankulku- ja pyöräilykaupunkia. Lisäksi yleiskaavan erillisselvityksenä on selvitetty täydennysrakentamisen mahdollisuuksia keskustassa.

Raision keskustaympäristöön merkittävästi vaikuttava hanke on E18 Turun kehätien parantamishanke. Hankkeen toteutuessa kehätie ohjataan tunneliin Raision keskustan kohdalla. Tällä mahdollistetaan keskustan eheyttäminen ja sitä kautta edesautetaan entistä viihtyisemmän jalankulku- ja pyöräilykaupungin

muodostumista. Tiesuunnitteluun liittyen on kaupunki laatinut keskustan visiotyön vuonna 2018 ja jatkanut sen pohjalta suunnittelutyötä parhaillaan laadittavana olevalla laaja-alaisella keskustan asemakaavan muutoksella. Näiden suunnitelmien tavoitteena on mm. keskustan tiivistäminen ja kaupunkiympäristön parantaminen. Ydinkeskustassa on kaavoituksen kautta uudistettu rakennuskantaa kaupungin omistamilla tonteilla ja tätä kautta parannettu kaupunkikuvaa ja vetovoimaa.

Myös ydinkaupunkialueen ulkopuolella on toteutettu keskustaympäristöjen parantamista koskevia hankkeita (mm. Paraisten keskustan kaupan hanke).

Keskukset ja täydennysrakentaminen 4/8

9. Pyöräilyn edistäminen

Uudenmaantien laatukäytävähanke valmistuu maantien osalta keväällä 2020. Turun kaupungin katuverkon osuudella toteutus suunnitelman valmistuminen ja väylän rakentaminen on siirtynyt vuodelle 2020. ●

Vt 8:n Huhko-Raisio laatukäytävä toteutus on aloitettu (valmistuu 2020). Lisäksi on aloitettu Hämeentien laatukäytävän parantaminen. ●

Turun keskustan pyöräilyolosuhteita on kehitetty MAL-sopimuskauden aikana toteuttamalla mm. Humalistonkadun Puutarhakadun ja Kivenhakkaajanpolun pp-yhteydet, Vatselankadun pyöräily-yhteyden parantaminen ja Kaskenkadun pyöräkaistat. ●

Ratapiha-alueen jalankulku- ja pyöräily-yh-

teyksiä on suunniteltu radan eteläpuolella rai-
tiotiesuunnittelun yhteydessä (nyk. rautatie-
asema-Linnakaupunki) sekä Turku Ratapiha -
asemakaavoituksen yhteydessä (nyk. rautatie-
asema-Ajurinkatu). Radan ylittävien yhteyk-
sien osalta Humalistonkatu-Köydenpunojan-
katu yhteyttä on suunniteltu Turku Ratapiha -
kaavoituksen yhteydessä jalankulku-pyöräily-
yhteytenä ja Brahensilta (Brahenkatu-Köyden-
punojankaari yhteys) on asemakaavoitettu.
Turku Ratapiha -asemakaavoituksen yhtey-
dessä on myös suunniteltu radan pohjoispuo-
lisiä jalankulku-pyöräily-yhteyksiä Köydenpu-
nojankadulla ja Naantalin pikatiellä. Myös por-
taallista jalankulkuyhteyttä Koulukadulta
Turku Ratapiha-alueelle on suunniteltu. ●

Turun kaupunki on päivittänyt pyöräilyn kehittä-
misohjelmansa vuonna 2018. ●

Keskukset ja täydennysrakentaminen 5/8

E18 Turun kehätiehankeiden suunnittelun yhteydessä on myös huomioitu pyöräily-yhteyksien parantamistarpeet. ●

Pyöräilyn pääreittien muita parannustoimenpiteitä ml. talvihoidon laadun parannustoimenpiteitä on suunniteltu mm. osana Ij-työtä. ●

Pyöräilyn pääreittien viitoituksen suunnittelu on aloitettu ja ensimmäisten osuuksien viitoitus toteutuu vuonna 2020. ●

Keskukset ja täydennysrakentaminen 6/8

10. Pääsisääntuloväylät ja tie- ja katuverkon hallinnolliset luokat Turun kaupungin alueella

Vt 1 osuus Hämeentien ramppi-Jaanin eritasoliittymä on muutettu kaduksi. Mt 110:n osalta ei ole edetty. ●

Vt 1:n kehittäminen kaupunkimaiseksi liikenneympäristöksi liittyy Itäharjun alueen kehittämiseen (Tiedepuiston masterplan). ●

Turun kaupungin Hirvensalon, Satavan, Kakkerran maanteiden osalta on selvitetty nykyisen hallinnollisen luokituksen tarkoituksenmukaisuutta. Toimenpiteet on määritelty ja kustannuskertymä laskettu vuosille 2020–2035. Toimenpide ei ole edennyt selvittelyn jälkeen. ●

Keskukset ja täydennysrakentaminen 7/8

11. Valtatien 10 toimivuus

Valtatien 10 toimivuuden turvaamiseksi on laadittu toimenpideselvitys. ●

MAL-verkoston toimesta on käynnistetty kehittämishanke ”Liikenteen ja maankäytön yhteistyömenetelmien kehittäminen ja testaus”, jossa Hämeenkatu/Vt 10 on pilottikohteena (osuus Turku-Lieto). ●

Hämeentien laatukäytävän toteutus on aloitettu Satiaismäen alikulkukäytävän rakentamisella. Vain osa toimenpiteistä tullaan toteuttamaan. ●

Kaarinan osuus on suunniteltu E18 Kehätien Kausela-Kirismäki tiesuunnitelmassa (toteutus 2021–2023). ●

Muut Liedon alueelle kohdistuvat toimenpiteet toteutunevat myöhemmin. Älyliikenteen osiota ei ole työstetty. ●

Keskukset ja täydennysrakentaminen 8/8

12. Kaarinantien (mt 2200, mt 180) kehittäminen

Kaarinantien toimenpideselvitys on valmistunut 2019. MAL-sopimuskauden aikana on rakennettu liikennevaloja (Verkakaari/ Lähteenmäentie, Uusi Littoistentie/ Otto Karhusen katu, Kaarinantie/ E18 pohjoinen ramppiliit-
tymä) sekä toteutettu Kultanummen alikulukäytävä. ●

Kehittyvät asemanseudut 1/5

13. Matkakeskus ja ratapiha

Matkakeskus-hankkeen eteneminen on ollut kytköksissä ratapihaselvitykseen. MAL-kauden aikana on järjestetty Matkakeskuksen Rakli-klinikoita. Vuonna 2019 Matkakeskus-hankkeeseen palkattiin hankepäällikkö. Vuoden 2019 aikana on valmisteltu esitystä Turun Matkakeskus -nimisen strategisen hankkeen käynnistämisestä ja tavoitteiden asettamisesta. Hanke käynnistyi helmikuussa 2020. ●

Turun kaupunki on neuvotellut Väylän kanssa ratapihatoimintojen uudelleenjärjestelyistä. Päätös Turku Ratapiha -hankkeen kumppanuussopimuksesta tehtiin vuonna 2017. Vuonna 2019 tarkennettiin hankkeen suunnitelmia, laadittiin selvityksiä ja valmisteltiin

asemakaavaehdotusta, joka valmistunee kevään 2020 aikana. ●

Kehittyvät asemanseudut 2/5

14. Uudenkaupungin rata

Uudenkaupungin radan sähköistämisen suunnittelu aloitettiin 2018 ja toteutus 2019. Rata on avattavissa sähkövetoiselle liikenteelle vuonna 2021. ●

Radan muutostyöt mahdollistavat Turun rata-
pihan VAK-järjestelytoiminnasta luopumisen
parantaen samalla vanhojen ja uusien asuin-
alueiden turvallisuutta. Lisäksi turvataan Uu-
dessakaupungissa toimivan teollisuuden toi-
mintaedellytykset.

Kehittyvät asemanseudut 3/5

15. Logomon silta ja muut kävely- ja pyöräily-yhteydet ratapihalla

Ratapihan ylittävän sillan (Logomon silta) rakentaminen on käynnissä, mutta valmistuminen on siirtynyt syksylle 2020. ●

Humalistonkatu-Köydenpunojankatu yhteyttä on suunniteltu Turku Ratapiha -asemakaavoituksen yhteydessä jalankulku-pyöräily-yhteytenä. Toteutusaikataulu riippuu asemakaavan toteutumisesta. ●

Ratapiha-alueen jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä on suunniteltu radan eteläpuolella raitiotiesuunnittelun yhteydessä (nyk. rautatieasema-Linnakaupunki). ●

Kehittyvät asemanseudut 4/5

16. Turun päärautatieaseman ja Kupittaaan aseman liityntäpysäköinti

Päärautatieaseman liityntäpysäköinnin osalta Ratapihankadun varren pysäköintialue on siirtynyt kaupungin omistukseen, mikä mahdollistaa tulevaisuudessa pysäköintijärjestelyjen kehittämisen alueelle. Samanaikaisesti Logomon sillan käyttöönoton kanssa pyritään saamaan käyttöön sillan vieressä sijaitseva parkkialue.

Kupittaaan aseman liityntäpysäköinnin suunnittelu ja toteutus ei ole edennyt MAL-sopimuskauden aikana.

Varsinais-Suomen liitto on laatinut seudullisen liityntäpysäköinnin kehittämissuunnitelman osana CIVITAS ECCENTRIC –hanketta.

Suunnitelmassa on mukana asemien liityntäpysäköinti.

Kehittyvät asemanseudut 5/5

17. Kupitaan asemanseudun kehittäminen mm. omistusjärjestelyillä

Kupitaan asemanseudun kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä on kuvattu edellä toimenpiteiden 1, 4, 10 ja 16 yhteydessä.

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne 1/6

18. Joukkoliikennetuki

Sopimuskaudelle tavoiteltu joukkoliikennetuen määrä (yhteensä 6,7 M€) toteutui. Tuen määrä on ollut n. 1,65-1,68 M€/vuosi. Lisäksi Föli on anonut valtionrahaa EMV-maksamisen (lähimaksamisen) toteuttamiseen busseissa. ●

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne 2/6

19. Joukkoliikenteestä vastaavien viranomaisten roolit ja toimivalta-alueet

Maakuntaudistuksen kaatumisen vuoksi joukkoliikenteestä vastaavien viranomaisten rooleja ja toimivalta-alueita ei selvitetty. ●

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne 3/6

20. Turun kaupunkiseudun raitiotie/superbussijärjestelmä

Valtio on osallistunut raitiotien lisäselvitysten rahoitukseen 30 %:n rahoitusosuudella. ●

Yleissuunnitelman tarkennukset valmistuivat 2018. Päätös raitiotien suunnittelun jatkamisesta siirtyi vuodelle 2020. ●

Yleissuunnitelma on otettu huomioon Turun kaupungin yleiskaavan 2029 laadinnassa sekä Raision vireillä olevissa asemakaavoissa. ●

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne 4/6

21. Runkobussilinjaston toteuttaminen (2020 mennessä)

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti runkolinjaston reiteistä 23.1.2019 ja Turun kaupunginhallitus rahoituksesta 4.3.2019. Runkolinjaston toteutusajankohta on kuitenkin siirtynyt vuoteen 2022 keskustan katujen rakentamisen aikataulun vuoksi. ●

MAL-sopimuskauden aikana on suunniteltu linjasto, liikennevalo-ohjelmointeja ja pysäkkijärjestelyjä sekä tehty periaatepäätös joukkoliikennekaistoista. ●

ELY on toteuttanut yhteistyössä Fölin kanssa infojärjestelmän (pysäkki-infojärjestelmä) MAL-hankkeena. Mt 110 laatukäytävähanke on toteutettu. Myös Vt 10 Hämeentien laatu

käytävähankkeen osittain toteutus on käynnistetty. MAL-hankkeena on toteutettu pysäköinnin (ml. Liityntäpysäköinnit) parantamishanke yhdessä kuntien kanssa. ●

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne 5/6

22. Seudullisen joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueen laajentamisen neuvottelut

Föli-alueen kunnat päättivät vuonna 2017, että joukkoliikenneviranomaisen toiminta-alueen laajentaminen ei ole tällä hetkellä tarkoituksenmukaista. ●

MAL-sopimusneuvotteluissa 2020–2031 on päätetty käynnistää Föli-alueen laajentamiselvitys uudelleen kaksivaiheisena.

Joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne 6/6

23. Joukkoliikennekaupungin vahvistaminen

Vuosien 2016–2018 aikana kaavoitetusta asuinkerrosalasta 88 % on kohdistunut maakuntakaavan kaupunki-/taajamatoimintojen kohdealueille. ●

Raitiotie- ja runkobussilinjoihin tukeutuvia alueita on vahvistettu kohdentamalla niille kasvua. Turussa on käynnistynyt mm. Linnakaupungin alueen rakentaminen ja Raisiossa pääosa laadituista asuntorakentamisen asemakaavoista sijoittuu joukkoliikenneakselille tai sen välittömään läheisyyteen. ●

Sujuva arki

Monipuolinen asuntotuotanto 1/8

24. Korkotuki- ja takauslainoitus ym. avustukset kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon ●

MAL-sopimuskauden aikana ARA on myöntänyt seudulle korkotukilainoja noin 306 M€ kahdeksan kunnan alueella sijaitseville hankkeille (Kaarina, Lieto, Mynämäki, Naantali, Paimio, Raisio, Rusko, Turku). Hankkeet koskevat 2 790 asuntoa, joista 2 253 asuntoa on uudistuotantoa.

Erityisryhmien investointiavustuksia on myönnetty noin 29 M€ seitsemän kunnan alueella sijaitseville hankkeille (Lieto, Mynämäki, Naantali, Paimio, Raisio, Sauvo, Turku). Hankkeet koskevat 887 asuntoa, joista 822 asuntoa on uudistuotantoa.

Takauslainapäätöksiä on myönnetty noin 51 M€ (392 asuntoa) kohteisiin, jotka sijaitsevat Turussa.

Monipuolinen asuntotuotanto 2/8

25. Kunnallistekniikka-avustukset

MAL-sopimuskauden aikana Turun seudulle on myönnetty kunnallistekniikka-avustusta kahteen kohteeseen, jotka molemmat sijaitsevat Turussa (Herttuankulma sekä Kirstinpuisto). Avustuksen määrä on ollut yhteensä 2,5 M€. ●

Monipuolinen asuntotuotanto 3/8

26. Uusi 10 vuoden korkotukimalli

Uutta lyhyttä korkotukimallia koskeva laki tuli voimaan 1.8.2016. Turun seudulla toteutettiin sopimuskauden aikana yhteensä 391 asuntoa lyhytaikaisella korkotuella. ●

Monipuolinen asuntotuotanto 4/8

27. Asuntotuotannon tavoitteet ja seudullisen asunto- ja maapoliittisen ohjelman päivittäminen

Asuntotuotannon tavoitteiden toteutumista on kuvattu sivuilla 11–14. Asuntotuotannon määrälliset tavoitteet saavutettiin Turussa ja Ruskolla, mutta muissa seudun kunnissa tavoitteisiin ei päästy. ●●

Seudun asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa on tavoiteltu kerrostalorakentamisen kasvua ydinkaupunkialueelle, jotta rakennemallin asuntotuotantotavoitteet on mahdollista saavuttaa. Sopimuskauden seudullisena tavoitteena oli, että asunnoista 57 % on asuinkerrostaloissa, 19 % rivi- tai ketjutaloissa ja 24 % erillisissä pientaloissa. Vuosien 2016–2018 aikana toteuma oli 67 % asuinkerrostaloissa,

12 % rivi- tai ketjutaloissa ja 20 % erillispientaloissa. ●

Korkotukivuokra-asuntoja valmistui seudulle tavoiteltua vähemmän. ●

Rakennemallin toteuttamisohjelma toteutuu pääsääntöisesti hyvin kuntien kaavoitusohjelmissa. ●

Kunnat päivittivät ja hyväksyivät vuonna 2018 seudullisen asunto- ja maapoliittisen ohjelman vuosille 2018–2021. Ohjelman päivitys sisälsi myös asuntotuotantotavoitteiden päivityksen. ●

Monipuolinen asuntotuotanto 5/8

28. Maapoliittisten toimien kohdentuminen rakennemallin ja asunto- ja maapoliittisen ohjelman mukaisille alueille

Kunnat ovat kohdentaneet kaavoitusta kunnan omistamalle maalle, mutta myös maankäyttösopimukset ovat käytössä. Turussa noin kolmannes kerrosalasta on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. ●

Valtio ei ole luovuttanut valtion tarpeista vapautuneita, asuntorakentamiseen soveltuvia alueita kohtuuhintaisesti kunnille valtion kiinteistöstrategian mukaisia periaatteita noudattaen, vaan Senaatti-kiinteistöjen lähtökohtana on markkinahintalähtöisyys. ●

Monipuolinen asuntotuotanto 6/8

29. Ydinkaupunkialueen kuntien esitys valtion tukeman asuntotuotannon enimmäistonttihinnoista

Kaarinan, Naantalın, Raision ja Turun yhteinen esitys valtion tukeman asuntotuotannon enimmäistonttihinnoista laadittiin vuonna 2017. Esitystä päivitettiin vuodenvaihteessa 2019–2020. Jatkossa esitys tullaan päivittämään vuosittain. ●

Monipuolinen asuntotuotanto 7/8

30. Ympäristöministeriön tutkimus- ja kehityshanke liittyen maahanmuuttajien integrointiin & selvitykset ja kokeilut asuinalueiden kehittämiseksi segregatoriskin vähentämiseksi

Ympäristöministeriön tutkimus- ja kehityshanketta liittyen maahanmuuttajien integrointiin ei käynnistetty MAL-sopimuskaudella. ●

Turussa Smart&Wise -kärkihankkeen yksi painopistealueista on syrjäytymisen ehkäiseminen. Yhtenä tavoitteena on alueelliseen eriytymiskehitykseen vaikuttaminen sosiaalisesti kestävän kaupunkikehityksen avulla. Hankkeen osana on mm. käynnistetty kaupungin koko lähiökokonaisuuden pitkän aikavälin vision luominen ja parannettu lähiöiden saavutettavuutta. ●

Turun kaupungin asunto- ja maapoliittisilla periaatteilla pyritään niin ikään asuinalueiden tasapuoliseen kehittämiseen ja segregaa-tion torjuntaan mm. hakemalla keinoja asuinalueiden monipuolisuuden varmistamiseksi. Alueiden asuntokannan monipuolisuutta tavoitellaan myös Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa. ●

Lisäksi Turussa pyritään turvaamaan kohtuuhintaisen asumisen edellytykset mm. asettamalla TVT:lle, TYS:lle ja Vasolle vuosittaiset asuntotuotantotavoitteet. Kaavoitusprosessissa otetaan huomioon ARA-tuotannon asettamat vaatimukset kaavallisiin ja teknistaloudellisiin ratkaisuihin alueellisine erityispiirteineen. ●

Monipuolinen asuntotuotanto 8/8

31. Kaupunkiseudun erityispiirteisiin tukeutuvien vetovoimatekijöiden vahvistaminen

Kunnat eivät ole kartoittaneet alueidensa ominaispiirteitä ja vahvuuksia yhteisten ympäristön laatukriteerien pohjaksi. ●

Vetovoimaisen asuinympäristön toteuttamiseksi kaavoitusta ja tontinluovutusmenettelyjä on pyritty kehittämään seudulla mm. kumppanuuskaavoituksen kehittämisellä, tontinluovutus- ym. kilpailujen järjestämisellä, kiinnittämällä erityistä huomiota kaupunkikuvalliseen ohjaukseen ja energiaa säästäviin ratkaisuihin sekä sujuvoittamalla tontinluovutusta. ●

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat 1/6

32. Keskustojen ja taajama-alueiden palvelujen turvaaminen

Keskustojen tiivistämishankkeita on käynnissä useissa seudun kunnissa keskustaympäristöjen elinvoiman lisäämiseksi. Turussa on käynnissä mm. Kauppatorin uudistaminen ja Raisiossa laaditaan parhaillaan laaja-alaista keskustan asemakaavan muutosta, joka liittyy E18 Turun kehätien parantamishankkeeseen. ●

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat 2/6

33. Seudullinen palveluverkkosuunnitelma

Seudullisen palveluverkkosuunnitelman laatimista ei käynnistetty tällä MAL-sopimuskaudella. Seudullinen palvelupisteaineisto on kuitenkin julkaistu avoimena datana. ●

Seudullista palvelupisteaineistoa on päivitetty MAL-sopimuskauden aikana. Kansallisen palvelutietovarannon (PTV) palveluiden kehittyessä maakunnallinen julkisten palveluiden palvelupistetieto tullaan toteuttamaan rajapintana PTV:n tietokannasta. ●

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat 3/6

34. Seudullisen joukkoliikenteen ja ELY-liikenteen kehittäminen MaaS-periaatteiden mukaisesti

Föli ja ELY ovat avanneet linja-, pysäkki-, aikataulu- ja muut järjestelmätiedot julkiseen rajapintaan sovelluskehittäjien käytettäväksi. ●

Fölin yhteislipputuotteet ovat tulleet MAL-kauden aikana osaksi vakinaista toimintaa. Fölin lipun voi liittää erilaisiin tapahtumalippuihin ja kongressikutsuihin. Myös VR:n verkkopalvelusta voi ostaa juna- ja bussilipun samalla kertaa. ELY:n lippujärjestelmäuudistuksen pilotointi aloitettaneen vuonna 2020. ●

Raisiossa toimii Fölix-palvelu (Föli + taxi). Samassa yhteydessä toteutettiin taksirajapinta,

jonka kautta voi myydä ja validoida Fölin lipuja. ●

Föli on ottanut käyttöön työmatkalippuportaalin yrityksille. ●

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat 4/6

35. Turun seudun joukkoliikenteen uudet käyttövoima- ja automaattiliikenteen ratkaisut

Automaattibussikokeilu Kupittaalla on siirretty myöhemmäksi. Jatkossa keskitytään valtakunnalliseen yhteistyöhön ja seurantaan. ●

Kakolanmäelle toteutettiin maksuton joukko-liikenneyhteys funikulaarilla, joka otettiin käyttöön 2019. ●

Sataman, keskustan ja lentokentän yhdistävä bussilinja 1 on hoidettu sähköbusseilla lisäautoja lukuun ottamatta vuodesta 2017 lähtien. ●

Turun Kaupunkiliikenne Oy ei ole siirtynyt käyttövoimassaan biodieseliin, sillä Fölillä ei ole rahoitusmahdollisuutta siihen ilman eri budjettia. Asia pidetään kuitenkin vireillä, sillä kaupungin edellytys on, että Turun Kaupunkiliikenne Oy on hiilineutraali vuonna 2025. ●

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat 5/6

36. Liikkumisen ohjaus

Liikkumisen ohjausta on toteutettu osana liikennejärjestelmätyötä Valonian toimesta. Kaupunkiseudulla toimii Viisaan liikkumisen alatyöryhmä. Liikkumisen ohjausta on toteutettu MAL-sopimuskauden aikana valtionavustuksella osarahoitetuilla toimenpiteillä (vuoteen 2018 saakka) sekä mm. osana CIVITAS ECCENTRIC, HEAT ja 6Aika -hankkeita. ●

Palvelujen saavutettavuus ja turvalliset matkat 6/6

37. Seudullisen liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen

osallistua suunnitelman laadintaan kuten se tekee muidenkin kuntien kanssa.) ●

Seudullisen liikenneturvallisuussuunnitelman erillistoimenpiteitä on toteutettu MAL-kauden aikana tarpeen mukaan. ●

Turkuun on perustettu liikenneturvallisuusryhmä, jossa liikenneturvallisuustyötä tehdään eri toimialojen yhteistyönä. Työn tavoitteena ei ole kuitenkaan ollut laatia raporttia, vaan parantaa liikenneturvallisuustyön koordinoimista. Työn on tarkoitus olla jatkuvaa. ELY:n näkemys on, että Turun olisi tarkoituksenmukaista tehdä yhtenä Suomen suurimmista kaupungeista liikenneturvallisuussuunnitelma, jonka sisältö on mahdollista räätälöidä kaupungille sopivaksi. (ELY:llä on mahdollisuus